

glasilo
rudarsko
elektroenergetske
kombinata
zasavje

SREČNO

F. Kopitar: S pikasom je treba postrgati okolico transporterjev, na odkopu, linorez.

Referendum je uspel

Delavski sveti TOZD Rudnik premoga Hrastnik, TOZD Rudnik premoga Trbovlje, TOZD Rudnik premoga Zagorje in TOZD Rudarska gradbena dejavnost, so na temelju sprejete- ga programa o izvajanju dolo- čil zakona o združenem delu, razpisali koncem julija referen- dum o ustanovitvi novih temelj- nih organizacij združenega de- la. Sklenili so, da bo referen- dum 10. avgusta tega leta.

Referendum je bil tega dne dejansko tudi organiziran, z iz- jemo TOZD Rudnik premoga Zagorje, ki je iz tehničnih in or- ganizacijskih razlogov izpeljal referendum v petek, dne 12. av- gusta. V skladu s predhodnim dogovorom naj bi tudi delavski svet TOZD Termoelektrarne razpisal referendum za 10. av- gust, vendar se je tako razpis, kakor tudi dejanska izvedba ne- koliko zavlekla. O rezultatu in poteku referenduma lahko to- rej poročamo v tej številki le za tiste TOZD, ki so referen- dum izpeljale 10. in 12. avgusta tega leta. Podrobne rezultate smo sicer že objavili v biltnu šte- v. 18 z dne 15. avgusta 1977, vendar ob tej priliki na kratko povzemamo rezultate glasova- nja na referendumu o ustano-

vitvi novih temeljnih organizacij združenega dela.

— V TOZD Rudnik premoga Hrastnik so se odločili, da bodo imeli v bodoče tri TOZD. Za novo TOZD jama Hrastnik se je od skupnega števila vpisanih v imeniku za izvedbo referenduma 418, udeležilo referenduma 352 delavcev oziroma 84,2 %, za ustanovitev nove TOZD se je izjavilo 259 delavcev oziroma 62,0 %.

Za ustanovitev nove TOZD jama Ojstro se je od 228 vpisanih delavcev udeležilo referenduma 195 oziroma 85,5 %. Za ustanovitev TOZD se je izjavilo 150 delavcev oziroma 65,8 %.

Za ustanovitev nove TOZD Elektrostrojne delavnice se je od 140 vpisanih udeležilo referenduma 129 delavcev oziroma 92,1 %, za ustanovitev nove TOZD se je izjavilo 106 delavcev oziroma 75,7 %.

— V TOZD Rudnik premoga Trbovlje so se odločili za ustanovitev treh novih TOZD.

Za novo TOZD proizvodnja premoga Trbovlje se je od vpisanih 514 delavcev udeležilo referenduma 385 oziroma 74,9 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izjavilo 294 delavcev oziroma 57,2 %.

Za ustanovitev nove TOZD Elektrostrojno vzdrževanje Trbovlje, se je od 150 vpisanih udeležilo referenduma 138 delavcev oziroma 92,0 %. Za ustanovitev nove TOZD je glasovalo 79 delavcev oziroma 52,7 %.

Za novo TOZD Lesno skladišče se je referenduma udeležilo od 30 vpisanih, 29 ali 96,6 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izjavilo 18 delavcev oziroma 60,0 %.

— V TOZD Rudnik premoga Zagorje bodo imeli v bodoče štiri temeljne organizacije združenega dela.

Za ustanovitev nove TOZD jama Kotredež se je od 384 vpisanih delavcev, udeležilo referenduma 285 ali 74,2 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izjavilo 55,5 %, oz. 213 delavcev.

Za ustanovitev nove TOZD jama Kisovec se je od 339 vpisa-

nih delavcev udeležilo referenduma 249 delavcev ali 73,4 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izreklo 186 delavcev ali 54,9 %.

Za ustanovitev nove TOZD separacija Zagorje se je od 87 vpisanih v imeniku, udeležilo referenduma 76 delavcev ali 87,4 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izreklo 59 delavcev oziroma 67,8 %.

Za ustanovitev nove TOZD Elektrostrojna dejavnost se je od 121 vpisanih v imeniku referenduma udeležilo 99 delavcev oziroma 81,8 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izreklo 62 delavcev oziroma 51,2 %.

— V TOZD Rudarska gradbena dejavnost bodo imeli v bodoče dve novi temeljni organizaciji združenega dela.

Za novo TOZD Rudarske investicijske gradnje se je od 377 vpisanih udeležilo referenduma 312 delavcev ali 82,0 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izreklo 263 delavcev ali 69,8 %.

Za novo TOZD skladiščenje in vzdrževanje opreme se je od 75 vpisanih v imeniku, referenduma udeležilo 57 delavcev ali 76,0 %. Za ustanovitev nove TOZD se je izreklo 40 delavcev ali 53,3 %.

Podatke o rezultatih referenduma v TOZD Termoelektrarna bomo objavili takoj ko bodo znani rezultati.

Referendum so vodile v posameznih dosedanjih TOZD posebne komisije za izvedbo referenduma, ki so jih imenovali delavski sveti TOZD in odbori, ki so vodili referendum neposredno, na referendumskih mestih oziroma voliščih.

Vsi ti so svoje delo opravili v redu in pravočasno brez kakršnih koli zastojev.

Referenduma tokrat niso razpisovale TOZD Separacija premoga Trbovlje, TOZD Elektrostrojne delavnice Trbovlje, TOZD GRAMAT, TOZD Avto-prevoz Zasavje in TOZD Rudarski šolski center. Ti TOZD-i zaenkrat ne bodo ustanovili novih temeljnih organizacij združenega dela.

Čeravno je referendum o ustanovitvi temeljnih organizacij uspel, pa velja do nadaljnjega dosedanja organizacija TOZD in DSSS v REK Zasavje tako kot doslej, dokler ne bodo vpisane nove spremembe. O pričetku delovanja novoustanovljenih TOZD pa bomo pravočasno in na običajen način seznanili vse delavce pa tudi družbenopolitične skupnosti, družbenopolitične organizacije in poslovne partnerje.

Delo glavne komisije za samoupravno organiziranost, kakor tudi delo posameznih komisij pa teče dalje v skladu s sprejetim programom, po istem programu potekajo dela tudi v TOZD.

Pred nami pa stoje prizadevanja, da bi v javni razpravi čimpreje obravnavali samoupravni sporazum o združitvi dela v TOZD, katerega bomo prav tako sprejemali na referendumu skupaj s podpisovanjem izjav. Potem ko bodo delavski sveti TOZD sprejeli statutarni sklep o sestavu in nalogah delavskega sveta, bodo v približno 15 dneh po sprejemu tega sklepa, nove volitve delavskih svetov v TOZD.

Plinsko parna elektrarna Trbovlje se postopoma vključuje v elektroenergetski sistem

V sredo, 10. avgusta 1977. je pregled naprav parnega dela pri plinskoparni elektrarni Trbovlje opravila komisija, ki jo je s svojim razpisom z dne 28. julija 1977 imenoval republiški elektroenergetski inšpektorat. Komisija je zapisniško soglasno ugotovila, da lahko pričnemo s poskusnim obratovanjem v kombiniranem procesu še pred izdajo pismene odločbe republiškega elektroenergetskega inšpektorata.

Oba kolta na odpadno toploto v izpušnih plinih iz plinskih turbin s kapaciteto po 60 ton pare na uro, sta bila preizkušena glede zmogljivosti že v aprilu letos in na osnovi pozitivnih rezultatov tudi prevzeta od dobavitelja — firme Thomassen-Breda iz Holandije. Od datuma prevzema obeh kotlov teče enoletni garancijski rok in v tem času bi bilo potrebno odpraviti vse pomanjkljivosti, ki se bodo pojavile v času poizkusnega obratovanja. Zato je bil skrajni čas, da smo si pridobili vsaj zapisniško soglasje tudi za poizkusno obratovanje parnega dela novozgrajene plinsko-parne elektrarne. Zelo pomembno je poizkusno obratovanje plinskih turbin v kombiniranem procesu, tudi z vidika ekonomičnosti izkoriščanja tekočih goriv, saj pridobimo vsako uro pri obratovanju obeh plinskih turbin, skupno s kotloma pri polni obremenitvi še okrog 28 MW moči odnosno 28.000 kWh električne energije, proizvedene s parnimi turbinami v stari elektrarni, kamor dovajamo paro proizvedeno v omenjenih dveh kotlih, ogrevanih z odpadno toploto v izpušnih plinih iz plinskih turbin. Če ovrednotimo dosedanje obratovanje plinskih turbin brez obratovanja kotlov na odpadno toploto, lahko ugotovimo, da je odšlo v atmosfero z izpušnimi plini 23.044.000 kWh v obliki toplote.

Od pričetka obratovanja plinskih turbin v juniju lanskega leta pa do 18. avgusta letos sta napravili:

plinska turbina št. I

966 ur in 24.387.000 kWh

plinska turbina št. II

680 ur in 21.600.800 kWh

Skupno

1646 ur in 45.987.800 kWh

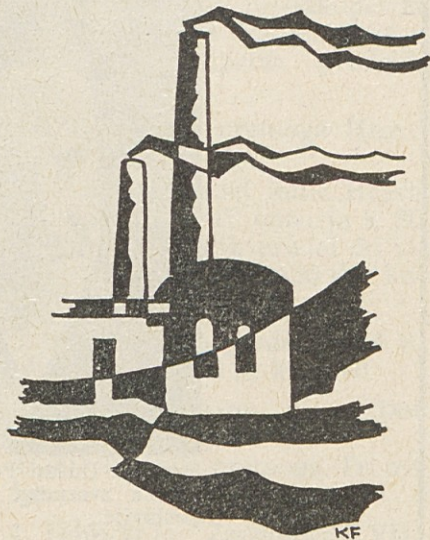
Torej znaša neizkoriščena toplota iz plinskih turbin zaradi neobratovanja kotlov: 1646 ur krat 14 MW = 23.044.000 kWh.

Pri vsem tem moramo povedati tudi to, da je poizkusno obratovanje plinskoparne elektrarne, tako pri nas v Trbovljah kot tudi v Brestanici, omejeno zaradi izredno ugodnih hidroloških razmer v tem letu. Tako je resnično težko plasirati tudi cenejšo termoennergijo, kar občutimo v tem letu v vseh termoelektarnah v Sloveniji.

Poudariti moramo, da na obratovanje plinskih turbin tudi v kombiniranem sistemu ne vpliva še nedograjeno pretekalnišče za tekoče gorivo iz železniških cistern in nedograjeni glavni rezervoarji za tekoče gorivo (2-krat po 10.000 m³). Potrebe po gorivu krijemo brez večjih težav z dovozom z avto-cisternami do dnevnih rezervoarjev.

Polaganje oljevodov in hidrantskega omrežja za požarno vodo vključno s črpalkami in ostalim, bo kmalu končano.

Montaža glavnih rezervoarjev za tekočo gorivo se bo v kratkem pričela. Tričlanska komisija, ki jo je namreč imenoval generalni direktor EGS, se je odločila in predlagala, da zamenjamo ca. 50 ton pločevine — to je določene sarže pločevine kvalitete Č 0361, ki ni izkazovala zadostne zarezne žilavosti, z novo pločevino kvalitete Č 0362. Tak predlog je imel vseskozi Inštitut za metalne konstrukcije, ki ga je Elektroinštitut »Milana Vidmarja« angažiral za kontrolo kvalitete

materiala in varjenja pri tej investiciji.

Zamenjave pločevine pa ni hotel izvesti ACEC, ki je imel celotno dobavo na ključ, niti Metalna Maribor kot dobavitelj, ki je pač smatral, da pripravljena pločevina ustreza pogodbenim določilom. Tako je končno rešen tudi ta spor in po novi ponudbi Metalne bi lahko bili zgrajeni glavni rezervoarji v času 4 mesecev, to je do konca tega leta.

Naprave za kemijsko pripravo napajalne vode bomo končno le postavili pri termoelektrarni Trbovlje II 125 MW in bo služila za oskrbo vode za vse parne kotle, ki so še v eksploataciji.

Upajmo, da bomo v času poizkusnega obratovanja uspešno odpravili vse pomanjkljivosti, tako na plinskih turbinah kot na pripadajočih kotlih in da bo tudi ta elektroenergetski objekt koristno služil svojemu namenu, to je proizvodnji električne energije predvsem v kriznih obdobjih pomanjkanja električne energije. Ta objekt je pomemben tudi za oskrbo rudnikov z električno energijo v primeru razpada električnega omrežja, saj lahko gremo v obratovanje s plinskimi turbinami tudi iz breznepetostnega stanja.

Anton Kočar

Umrli je Dušan Petrovič-Šane

Umrli je Dušan Petrovič-Šane, predsednik zveznega odbora SZDL Jugoslavije.

Dne 21. julija t.l. je v Beogradu umrl zaradi srčne kapi Dušan Petrovič-Šane, predsednik zvezne konference socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije in član predsedstva CK ZKJ.

Nenadna smrt narodnega heroja in junaka socialističnega dela, tovariša Šaneta, je težka in nenadomestljiva izguba za ZK, za SZDL in za vse narode in narodnosti. S svojo dolgotrajno revolucionarno aktivnostjo, predvno dejavnostjo, kakor tudi med NOB in z delom v povojni izgradnji in sedanjem razvoju naše socialistične samoupravne jugoslovanske skupnosti, je dal trajni prispevek boju delavskega razreda, krepitvi bratstva in enotnosti ter enakopravnosti vseh naših delovnih ljudi v izgradnji naše družbe pod vodstvom KPJ in ZKJ na čelu s tovarišem Titom. Tovariš Dušan Petrovič-Šane, se je rodil 28. junija 1914 v Kragujevcu in izvira iz proletarske družine. Izučil se je za kamnoseka in kot delavec v tej stroki je od leta 1933 dalje delal v sindikalnem gibanju Kragujevca, član KPJ pa je postal leta 1936. Leta 1938 je bil izbran za sekretarja mestnega komiteja in člana oblastnega komiteja KPJ za Kragujevac. Zaradi revolucionarnega dela je bil preganjan in zaprt v letih 1934, 1935, 1936, 1938 in 1939 ter leta 1940. Takoj po kapitulaciji stare Jugoslavije v letu 1941, je po nalogu partije prišel na delo v okrožno poverjeništvu KPJ za področje Arandjelovca, kjer je delal na pripravah za vstajo in sodeloval pri oblikovanju prvega šumadijskega partizanskega odreda, kjer je postal namestnik političnega komisarja.

V aprilu 1967 je bil izbran za predsednika centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije. Nazadnje pa je bil, kot smo že navedli, predsednik SZDL Jugoslavije. Prejel je številna odlikovanja in priznanja in je nosilec spomenice 1941.

Tovariša Šaneta so pokopali na novem pokopališču — parku v bližini Arandjelovca, ob navzočnosti velike množice občanov.

Slava spominu umrlega Dušana Petroviča-Šaneta!

Investicijski program za razdobje 1976-1980 vlaganja in pričakovanja

V mesecu juliju 1976 smo sprejeli »Samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga v obdobju 1976—1980.« Ta sporazum je bil sprejet prvenstveno zaradi urejanja medsebojnih odnosov med proizvajalci premoga in njegovimi uporabniki, predvsem z interesno skupnostjo elektrogospodarstva kot glavnim potrošnikom.

Namen tega sporazuma je bil, da podpisnikom omogoči:

— da dolgoročno uskladijo svoje medsebojne interese;

— da zagotovijo maksimalno ekonomsko upravičeno izkoriščanje domačih energetskega virov z združevanjem sredstev podpisnikov;

— da se zagotovi optimalno izkoriščanje obstoječih in uvoznih proizvodnih zmogljivosti premogovnikov ob uporabi sodobnih metod pridobivanja premoga;

— da se s programirano proizvodnjo premoga zagotovi čimvečje možno kvaliteto in količinsko pokritje potreb elektrogospodarstva, industrije in ostalega gospodarstva, železnice in široke potrošnje;

— da se poveča stalnost zaposlenih v premogovništvu z zagotovitvijo izboljšanih delovnih pogojev in družbenega standarda rudarjev.

Po tem samoupravnem sporazumu je predvidena za REK Zasavje po posameznih letih proizvodnja in prodaja v naslednjih količinah: (v 000 tonah)

	1976	1977	1978	1979	1980
za elektrogospodarstvo	1,027	1,075	1,123	1,230	1,250
za industrijo	290	285	276	210	210
za široko potrošnjo	293	291	285	277	287
za promet	20	9	6	3	3
skupaj REK Zasavje	1,630	1,660	1,690	1,720	1,750

Za doseg te višine proizvodnje smo pripravili investicijski program vlaganj za to obdobje in ga v aprilu posredovali EGS zaradi pridobitve sredstev namenjenih energetiki, ki jih po tem sporazumu združujemo za izvajanje investicijskih del.

Na področju REK Zasavje so po srednjeročnem programu predvidena vlaganja po vrstah stroškov v naslednji višini:

	(v 000 din)				
Vrsta dela	1976	1977	1978	1979	1980 skupaj
Rudarsko					
gradbena dela	26.762	59.640	30.701	35.068	32.296 184.467
Zuunanje grad.	905	8.460	1.980	8.100	2.000 21.445
Domača oprema	21.981	65.844	60.587	30.978	28.312 207.702
Uvozna oprema	10.699	122.080	54.300	54.378	29.945 271.402
Montaža	804	4.892	5.059	2.000	2.630 15.385
Projekti	446	2.819	1.200	550	740 5.755
Odkupi	—	1.400	1.000	1.000	1.000 4.400
Skupaj	61.597	265.135	154.827	132.074	96.923 710.556

Od tega po posameznih TOZD v 000 din

	1976	1977	1978	1979	1980	skupaj
RPH	17.155	119.700	72.600	61.000	37.800	308.255
RPT	9.980	79.456	38.085	38.403	28.885	194.809
RPZ	23.873	45.758	31.027	26.171	24.318	151.147
SPT	10.589	20.221	13.115	6.500	5.920	56.345

Iz čakalnice obrata Kotredež v Zagorju. Jože Vajva razdeljuje moštvo za izvedbo posameznih del. v jami. (Foto A. Bregant)

Na področju posameznih rudnikov so v okviru investicijskih vlaganj predvidene naložbe v rudarske objekte, gradbene objekte, opremo, montažo, pripravo projektov in odkupe, ki bodo omogočili odkopavanje v naslednjih odprtih predelih jam:

TOZD Rudnik premoga Hrastnik

1. Vzhodni predel jame Hrastnik do višine VII. obzorja k. 80
2. Jama Hrastnik predel do višine VII. obzorja k. 80 do kote ± 0

3. Jama Ojstro predel med V. obzorjem k. 120 in koto 40

4. Srednji sektor jame Dol med koto 250 in 160.

TOZD Rudnik premoga Trbovlje

1. Odpiranje Zgornjega VII. polja

2. Odpiranje A, B in Pasetti polja

3. Odpiranje Frančiška polja

4. Ureditev glavnega transporta na Savskem obzorju

5. Zunanji gradbeni objekti.

TOZD Rudnik premoga Zagorje

1. Odpiranje predela med 6. in 7. obzorom jame Kotredež

2. Odpiranje predela med 7. in 8. obzorom jame Kotredež.

TOZD Separacija premoga Trbovlje

1. Posodobitev glavnega jamskega transporta

2. Posodobitev zračališč rovnega premoga

3. Rekonstrukcija bunkerjev za rovní premog

4. Zgraditev sejalnega kompleksa za rovní premog

5. Povečanje kapacitet transportnih naprat do nakladišč za TOL in TET.

S predvidenimi investicijskimi vlaganji bomo dosegli, da bo lahko jama Dol direktno vključena v transportni sistem jame Hrastnik, kar je posebno pomembno za eksploatacijo vzhodnega predela slojišča vse do meje z rudnikom Laško. V jami Hrastnik je dan poseben poudarek modernizaciji trans-

porta in povečanju njegovih kapacitet, kar je posebno važno na njene zaloge. V jami Ojstro bo na koti 40 odprto novo obzorje s črpališčem, s čimer bo možno predčasno odvodnjevanje tega področja, pred pričetkom rednega odkopavanja.

V jami Trbovlje zahteva sistematika odkopavanja, odkopavanje ostankov po določenem zaporedju v vseh znanih nahajališčih. Za doseg predvsem ekonomičnega odkopavanja teh ostankov, je nujno izvršiti nova odpiralna dela, predvsem transportne komunikacije na področju posameznih polj kakor tudi v pogledu glavnega transporta.

V jami Kisovec je pred opustitvijo eksploatacije še izvršiti manjša odpiralna dela za odkopavanje sloja 3 v južnem krilu te jame.

V jami Kotredež so investicijska vlaganja namenjena odpiranju premoških zalog med 6. in 9. obzorjem, to je do dna premoške kadunje za bodočo eksploatacijo. Poleg jamskih objektov so obsežne tudi transportne naprave za kontinuiran transport in nova črpališča.

Program zajema opremo kompleksne mehanizacije za vse daljše širokočelne odkopne fronte zaradi zvišanja produktivnosti, humanizacije jamskega dela in dosege večje varnosti dela, ob istočasni uvedbi odkopnim pogojem dogovarjajočih odkopnih metod ter povečanja obsega strojnega izkopa prog. Tudi za modernizacijo transporta repromateriala je predvidena paletizacija in transport s stropnimi enotirnicami.

Ker je po srednjeročnem in dolgoročnem programu energetske bilance predvidena gradnja TOL II. in TET III., bodo korišćene skoraj vse količine premoga za potrebe energetike in to neseparirane vrste. Ta prehod nam narekuje pravočasno pripravo zadostnih kapacitet transporta, zvrćanja, klasiranja, drobljenja in deponiranja ter sistema nakladanja za TOL II.

Vsa navedena investicijska vlaganja nam ne bodo omogoči-

la samo kontinuiteto nadaljnje- ga odkopavanja ampak tudi možnost povečanja obsega proizvodnje v naslednjih letih kot je to predvideno v energetski bilanci, predvsem pa večjo koncentracijo.

Za zagotovitev novih rudarskih kadrov so predvidena v okviru vlaganj tudi vlaganja za družbeni standard in njegovo infrastrukturo. Predvidena je izgradnja okoli 80 stanovanj letno, kar naj prepreči tudi sedanje močno fluktuacijo kadrov.

Rezultati izračuna dela v odvisnosti od količine letne proizvodnje in števila zaposlenih so dokaj ugodni.

leto	ton	zaposlenih	ton/zap.	indeks
1976	1,611.000	3.208	502,182	100
1980	1,750.000	2.856	612,745	122
1985	1,950.000	2.856	682,773	136

Analiza gibanja produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti predvidenih vlaganj, ki je izražena v akumulativnih spo-

Z realizacijo programa to je modernizacijo proizvodnega procesa in transporta ter večjo koncentracijo, bo delno rešen tudi problem zniževanja števila zaposlenih zaradi njihovega odhoda v pokoj in odhoda v druge panoge gospodarstva. V obdobju 1976—1980 se bo stalež zaposlenih postopoma zmanjševal, in sicer od 3.208 zaposlenih v letu 1976, na 2.856 v letu 1980, nakar bo v naslednjih letih stagniral (velja za področje premoga).

sobnostih vraćanja kreditov, je dala oceno, da je investicijska naložba upravićena.

Adolf Jermol

Doklej smo prišli pri pripravi za nagrajevanje pri delu

Akcijski programi TOZD za leto 1977 temeljijo na osnovi analize poslovanja prvih treh mesecev. Značilnost poslovanja v tem razdobju je nizka proizvodnja premoga, ki ima vzrok v nekaterih elementih, bistvenih za vse TOZD proizvodnje premoga, med drugim tudi nagrajevanje po delu, ki še vedno obsega samo nekatera delovna mesta v neposredni proizvodnji.

Zavoljo tega smo pristopili k dograjevanju sistema nagrajevanja. Izdelujemo cenik del za vsa kolićinsko merljiva delovna opravila, nagrajevanje vseh opravil vezanih na organizacijo proizvodnje in slednje tudi ocenjena opravila vseh pomožnih de-

javnosti — administrativno-strokovnih.

Cenik dela in opravil vezanih na organizacijo proizvodnje bo izdelan do konca avgusta, nakar bomo potem dva meseca po njem poskusno obraćunavali — spremljali in dopolnjevali.

Za administrativno strokovna opravila pa je potreben daljši časovni termin, ker je potrebno pripraviti katalog opravil, primerjanje opravil in ocenjevanje opravil kot to zahteva zakon o združenem delu. Pri tem delu pa bo potrebno sodelovanje strokovnjakov iz TOZD, ki dobro poznajo posamezna opravila.

Ivan Kuković

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. VIII. 1977

PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

	plan	doseženo	doseženo ±	%
TOZD				
Hrastnik	352.700	328.977	— 22.723	93,6
Trbovlje	411.200	358.947	— 52.253	87,3
Zagorje	207.300	172.720	— 34.580	83,3
Skupaj	971.200	861.644	—109.556	88,7
RŠC	25.000	13.256	— 11.744	53,0
REK Zasavje	996.200	874.900	—121.300	87,8

PROIZVODNJA EL. ENERGIJE (MWh)

	plan	doseženo	%
TET I	71.871	66.361	92,3
TET II	314.194	264.840	84,3
Skupaj TET	386.065	331.201	85,8
KE	58.452	25.854	44,2

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

RPH

	letni plan	doseženo	%
TOZD			
— betonarna (kos)	144.000	34.604	24,0
— kamnolom (m ³)	22.900	2.242	9,8
— TO (GCal)	11.250	7.791	69,3

GRAMAT

— opekarna (kos)	11.000.000	4.350.000	39,6
— kamnolom (m ³)	32.000	27.250	85,2

RPZ

— kamnolom (m ³)	179.600	117.178	65,2

STORITVE, OSTALA PROIZVODNJA

	letni plan	doseženo	%
TOZD RGD (din)	108.000.000	65.500.000	60,7
TOZD Avtoprevoz (t/km)	7.500.000	4.912.054	65,5
TOZD ESD (ure)	300.820	220.776	73,4
TOZD Toplarna (GCal)	16.500	12.661	76,7

Erika Kavčič

Lahko pričakujemo boljše rezultate v proizvodnji premoga na Dolu?

Plan proizvodnje za jamo Dol je bil izdelan na osnovi rezultatov raziskovalnih vrtin, ki so bile izvrtane v letu 1976. Na podlagi rezultata vrtine na ordinati 5635, ki je navrtala 7 m debeli sloj ter vrtine na ordinati 5580, ki je navrtala 14 m debeli sloj premoga na koti 190, smo izračunali zaloge v Zahodnem sektroju — sever. Po ugotovljenih podatkih smo dobili 34.900 ton premoga v premogovem sloju med ordinatama 5400 in 5700 ter med kotama 250 in 200. Čas odkopavanja omenjenih zalog smo predvidili do 30. 10. 1977. V tem času pa bi odprli Zahodni sektor — jug.

V prvih dveh mesecih t.l. se je proizvodnja premoga približno ujemala s planirano, tako da smo bili za 1.570 ton pod planirano proizvodnjo. Odkopavali smo 250/4 etažo v Zahodnem sektroju — jug. Zaradi zakašnitve odpiranja Zahodnega sektorja — sever, pa je bila občutno manjša proizvodnja v mesecu marcu.

Ko smo odprli Zahodni sektor — sever, so bile smerne dolžine občutno krajše, kot smo načrtovali, debelina sloja pa tanjša. Omenjeni sloj smo odprli do K. 203 in ga že odkopali do konca meseca julija.

Količina odkopnega premoga znaša 17.900 ton, kar je za 17.000 ton manj od predvidene v delovnem načrtu. Po naknadni proučitvi planograma odpiranja smo prišli do zaključka, da bomo s pospešitvijo odpiralnih del v Srednjem sektroju prišli preje do odkopov oziroma do normalne proizvodnje.

V času izdelave presipnega jaška iz K. 190 pa smo začeli z izdelavo priprave po premogu proti vzhodu na K. 190. Po 20 m izdelane proge smo prišli do izklinitve premogovega sloja ven-

dar smo še izdelali 25 m proge po krovlini.

Na kontaktu krovina — premog je prišlo do vdora vode, ki je naneseł ca. 30 m³ materiala. Zato smo morali izdelavo omejnene proge ustaviti do prebitja presipnega jaška (S-31) in vzpostaviti normalne prehodne zveze K. 190 — Zvezno obzorje (K. 250).

V drugi polovici leta 1977 ni mogoče doseči planirane proizvodnje, zato smo izdelali rebalans, ki sloni na doseženih rezultatih prvega polletja in redno zastavljeni proizvodnji v drugem polletju.

*Vplivi, ki so povzročili nedoseganje planske obveznosti v jami Dol so:

— ozki sloji in njihova neenakomerna debelina, ki varira od nekaj cm pa do 14 m;

— dolžina odkopne fronte je majhna, od 40—80 m;

— da smo prišli do odkopov smo projektirali izvozni vpadnik tik ob premogu tako, da z likvidacijo transportnega vpadnika odkopavamo premogov sloj med odkopanima etažama. Višina nadkopnega dela premoga se manjša od začetne 7 m do višine podkopnega dela čela. Pri tem je proizvodnja neenakomerna;

— zaradi kratkih smernih dolžin odkopavamo premog hitreje kot pa napredujejo odpiralno pripravljala dela;

— provizorična odpiranja slabo raziskanih slojišč so zelo draga ter ustvarjajo časovne presledke v proizvodnja premoga;

— razdrobljenost zaposlenih na dve polji, ki sta medsebojno oddaljena več kot 1000 m. Odpiranje enega polja in odkopavanje drugega polja pa ustvarja veliko čuvajskih delovnih mest ob transportni mehanizaciji, dolg transport materiala pri odpiranju Srednjega sektorja in pomanjkanja zaposlenih za izvajanje vseh načrtovanih del.

S tem prispevkom sem skušal obrazložiti težave, s katerimi se spoprijemamo pri doseganju planske proizvodnje, ki je bila previsoko postavljena za dołske prilike. Slavko Kondič

Rezultati poslovnega uspeha med letom za obdobje I. - VI. 1977

Na podlagi Zakona o združenem delu in Samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD in DS SS REK Zasavje ter Samoupravnega sporazuma o urejanju dohodkovnih odnosov na TOZD proizvodnje premoga, je izdelana primerjalna analiza o rezultatih poslovanja za obdobje januar—junij 1977.

1. Analiza doseganja in delitev dohodka TOZD in DS SS

TOZD Rudnik premoga Hrastnik

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	217,525.200	88,406.727,19	40,6
materialni stroški	75,717.800	41,658.961,89	55,0
družbeni proizvod	141,807.400	46,747.765,30	32,9
amortizacija	22,576.900	10,687.165,75	47,3
dohodek	119,230.500	36,060.599,55	30,7
obveznosti	21,213.000	9,272.776,05	43,7
čisti dohodek	98,017.500	26,787.823,50	27,3
bruto oseb. dohodek	87,286.300	39,385.633,43	45,1
ostanek	+ 10,731.200	—12,597.809,93	—117,4

TOZD Rudnik premoga Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	175,875.300	82,962.920,72	47,20
materialni stroški	59,639.100	44,826.501,00	75,16
družbeni proizvod	116,236.200	38,136.419,72	32,81
amortizacija	18,609.900	7,232.449,95	38,86
dohodek	97,626.300	30,903.969,77	31,66
obveznosti	15,433.100	7,736.470,60	50,13
čisti dohodek	82,193.200	23,167.499,17	28,19
bruto oseb. dohodki	72,810.700	35,692.912,80	49,02
ostanek	+ 9,382.500	—12,525.413,63	—133,50

TOZD Rudnik premoga Zagorje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	204,875.300	80,316.570,21	39,20
materialni stroški	68,639.900	33,067.240,01	48,17
družbeni proizvod	135,865.400	47,249.330,20	34,78
amortizacija	10,506.100	5,384.552,25	51,25
dohodek	125,359.300	41,864.777,95	33,40
obveznosti	20,809.000	9,225.582,70	44,35
čisti dohodek	104,550.300	32,639.195,25	31,22
bruto osebnih dohodek	92,674.500	42,070.839,95	45,40
ostanek	+ 11,785.800	— 9,431.644,70	—79,42

TOZD Separacija premoga Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	84,871.300	27,983.648,53	32,97
materialni stroški	24,654.300	9,147.251,75	37,10
družbeni proizvod	60,217.000	18,836.396,78	31,28
amortizacija	13,543.500	5,532.552,70	40,85
dohodek	46,673.500	13,303.844,08	28,50
obveznosti	8,120.200	3,247.277,85	39,99
čisti dohodek	38,553.300	10,056.566,23	26,08
bruto oseb. dohodek	34,234.400	13,871.371,80	40,52
ostanek	+ 4,318.900	— 3,814.805,57	—88,33

TOZD Termoelektrarna Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	537,779.000	271,019.952,60	50,40
materialni stroški	368,960.000	188,476.681,10	51,08
družbeni proizvod	168,819.000	82,543.271,50	48,89
amortizacija	61,549.000	30,824.790,30	50,08
dohodek	107,270.000	51,718.481,20	48,21
obveznosti	39,759.000	20,518.553,00	51,61
čisti dohodek	67,511.000	31,199.928,20	46,21
bruto osebni dohodek	55,217.000	25,856.920,95	46,83
ostanek	+ 12,294.000	+ 5,343.007,25	43,46

TOZD Rudarsko gradbena dejavnost Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	107,800.000	55,606.072,70	51,58
materialni stroški	30,910.000	18,780.954,19	60,76
družbeni proizvod	76,890.000	36,825.118,51	47,89
amortizacija	6,000.000	2,846.626,45	47,44
dohodek	70,890.000	33,978.492,06	47,93
obveznosti	9,280.500	4,772.431,10	51,42
čisti dohodek	61,609.500	29,206.060,96	47,41
bruto osebni dohodek	52,100.000	24,409.749,25	46,85
ostanek	+ 9,509.500	+ 4,796.311,71	50,44

TOZD Elektrostrojna dejavnost Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	44,089.000	22,929.765,75	52,01
materialni stroški	22,228.000	13,532.549,55	60,88
družbeni proizvod	21,861.000	9,397.216,20	42,99
amortizacija	2,800.000	795.427,55	28,41
dohodek	19,061.000	8,601.788,65	45,13
obveznosti	2,689.000	1,161.045,70	43,18
čisti dohodek	16,372.000	7,440.742,95	45,45
bruto osebni dohodek	14,872.000	6,486.148,85	43,61
ostanek	+ 1,500.000	+ 954.594,10	63,64

TOZD Proizvodnja gradbenega materiala Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	18,005.800	6,323.290,75	35,12
materialni stroški	9,056.100	3,075.686,87	33,96
družbeni proizvod	8,949.700	3,247.603,88	36,29
amortizacija	1,600.000	95.557,10	5,97
dohodek	7,349.700	3,152.546,78	42,89
obveznosti	1,561.600	910.240,75	58,29
čisti dohodek	5,788.100	2,241.806,03	38,73
bruto osebni dohodek	4,997.600	2,207.138,00	44,16
ostanek	+ 790.500	+ 34.668,03	4,39

TOZD Avtoprevoz »Zasavje« Trbovlje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	20,000.000	9,462.383,47	47,31
materialni stroški	7,200.000	3,238.865,05	44,98
družbeni proizvod	12,800.000	6,223.518,42	48,62
amortizacija	3,800.000	1,553.454,95	40,88
dohodek	9,000.000	4,670.063,47	51,89
obveznosti	2,000.000	762.871,10	38,14
čisti dohodek	7,000.000	3,907.192,37	55,82
bruto osebni dohodek	6,400.000	3,436.610,05	53,70
ostanek	+ 560.000	+ 470.582,32	84,03

RGD v predoru Šalek

Cestni predor Šalek gradijo z namenom, da bi modernizirali cestno omrežje na področju velenjske občine, posebno pa v naselju Šalek, kjer je dosedanja prometna ureditev predstavljajo ozko grlo v nenehno naraščajočem cestnem prometu.

Lokacija cestnega predora se nahaja na novem cestnem odseku na relaciji Velenje—Huda luknja. Trasa predora poteka skozi hrib na vrhu katerega stoji stari porušeni grad »Šalek«.

Podatki o nastanku gradu datirajo po srednjeveških virih iz srede 12. stoletja oziroma natančneje iz leta 1154. Od nekdanj mogočnega gradu šaleških gospodov se je ohranil samo obrambni stolp, katerega sivo zidovje še vedno vztrajno kljubuje zobu časa. Njegova posebnost je oblika trikrake prizme, ki je s svojimi ostrimi robovi predstavljala le majhno tarčo za sovražne izstrelke.

Ob začetku in pa v toku del na izkopu predora, se je pojavilo vprašanje ali bo stari grad prenesel tresljaje, ki bodo nastali pri odstreljevanjih. S pravi načinom odstreljevanja smo odstranili tudi ta problem.

Zaradi zanimivosti tovrstne gradnje pa tudi zaradi mitov, ki so tekom stoletij nastajali okoli gradu, naše delo vseskozi spremljajo s precejšnjim zanimanjem številni obiskovalci. Seveda smo zaradi tega čutili neko vzpodbudo in moralno obvezo, da dela na predoru opravimo kvalitetno in tudi v predvidenem roku.

Investitor predora »Šalek« je Komunalno obrtni center (KOC) v Velenju, ki poleg Republiške skupnosti za ceste opravlja tudi celotni nadzor nad deli. Dela izvaja TOZD RGD REK Zasavje.

Z izgradnjo predora smo pričeli dne 26. 2. 1977, rok za predajo objekta pa je 15. 10. 1977, čeravno so bile raziskave oprav-

ljene že pred dvema letoma. Gradnja predora je potekala takole:

Po odstreljevanju brežine na severnem in južnem delu bodočega predora, smo pristopili k izkopu raziskovalnega rova v kalotnem delu profila. Po izkopu le tega je sledil izkop kalotnega dela in nato še podprsa po celotni dolžini predora. Dolžina predora, skupaj z obema izvlečnima cevema znaša 93,4 m, dočim znaša svetli profil predora okoli 57 m². Izkopu je sledilo primerno podgrajevanje z oblogo sestavljeno iz mrež, remanotov, betonskih sider in brizganega betona. Primarno oblogo smo vgrajevali ločeno na kalotnem oziroma podprsnem delu profila predora.

Po prvi fazi podgrajevanja ter po zavrtanju drenažnih vrtn, je sledila hidroizolacija celotnega predora s plastično folijo ter hkrati povezava le-te s sistemom stranske in sredinske drenaže, pozneje pa tudi s kanalom za odvod talne in površinske vode.

Sekundarno podgrajevanje predstavlja vgrajevanje notranje betonske obloge debeline 25—30 cm z vibriranim betonom MB 300. Da bi izdelavo notranje obloge opravili kvalitetno in hitro, so nam v lastnih delavnicah TOZD RGD izdelali 2 kompleta železnih opažev dolžine 4 m, pa tudi poseben opažni voz. Le-ta nam s svojim sistemom hidravlike omogoča hitro in zanesljivo prestavljanje opažnih segmentov. S to pridobitvijo smo dosegli pri polaganju betonske obloge napredek 16 m/teden. Ker nimamo lastnih avto mešalcev in betonske črpalke, smo bili prisiljeni prirediti ciklus betoniranja možnostim najema zgoraj navedene opreme, betoniranja pa zaradi manjših stroškov izvesti zgoščeno in kvalitetno. Kot pretežno rudarska TOZD smo v kvaliteti betona in estetskem izgledu betoniranih odstavkov, po zagotovilih strokovnjakov, celo presegli pričakovanje.

Vzporedno z napredovanjem notranje obloge so potekala de-

Anton Pucelj, kopališčnik v TOZD Rudnik premoga Trbovlje, si ogleduje razstavo grafičnih del članov likovne sekcije RELIK, ki so jo pripravili v čakalnici rudnika Trbovlje ob letošnjem dnevu rudarjev.

Foto A. Bregant

TOZD Rudarski šolski center Zagorje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	25,830.400	9,156.726,60	35,45
materialni stroški	5,779.700	2,778.853,35	48,08
družbeni proizvod	20,050.700	6,377.873,25	31,61
amortizacija	750.600	393.134,00	52,38
dohodek	19,300.100	5,984.739,25	31,01
obveznosti	1,606.000	731.754,25	45,56
čisti dohodek	17,694.100	5,252.985,00	29,69
bruto osebni dohodek	15,799.400	6,582.826,35	41,67
ostanek	+ 1,894.700	—1,329.841,35	—70,19

Delovna skupnost skupnih služb REK Zasavje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	32,267.800	8,706.672,81	26,98
materialni stroški	8,622.500	3,696.507,60	42,67
družbeni proizvod	23,645.300	5,010.165,21	21,19
amortizacija	705.100	425.376,90	60,33
dohodek	22,940.200	4,584.788,31	19,99
obveznosti	3,620.800	1,382.860,60	38,19
čisti dohodek	19,319.400	3,201.927,71	16,57
bruto osebni dohodek	18,353.400	7,493.913,20	40,83
ostanek	+ 966.000	—4,291.935,49	—444,30

DO Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje

Besedilo	Plan 1977	Doseženo I.—VI. 1977	Indeks
prihodek	1,468,549.100	662,874.731,33	45,14
materialni stroški	681,407.400	362,280.052,36	53,16
družbeni proizvod	787,141.700	300,594.678,97	38,19
amortizacija	142,441.100	65,771.087,90	46,17
dohodek	644,700.600	234,823.591,07	36,42
obveznosti	126,092.200	59,721.863,70	47,36

čisti dohodek	518,608.400	175,101.727,37	33,76
bruto oseb. dohodek	454,785.300	207,494.064,63	45,62
ostanek	+ 63,823.100	— 32,392.337,26	—50,75

Iz analize je razvidno, da je DO REK Zasavje dosegla le 45,14 % prihodka napram letnem planu, kar je za 10,7 % manj kot ga predvideva plan. Stroški pa se gibljejo v mejah plana oziroma so za 6,8 % nižji od letnega plana. Vzrok za nedoseganje začrtanih nalog v letu 1977 je v glavnem:

- nedoseganje planirane proizvodnje premoga in storitev;
- neurejeni dohodkovni odnosi na energetske delu premoga.

V analizi doseganja in delitve dohodka TOZD Rudnik premoga Hrastnik in Rudnik premoga Trbovlje je v postavki materialni stroški prikazan strošek separacije, zato ta postavka ni primerljiva s planom 1977.

Ivan Juvan

Ukrepi za izboljšanje stanja v TOZD proizvodnje premoga

TEHNIČNI DEL UKREPOV

V I. poll. 1977 bi morala znašati skupna proizvodnja premoga 798.300 ton, dosežena pa je bila 706.300 ton oz. 88 %. V letnem programu izkoriščanja programa za I. 1977 so navedeni pogoji ob katerih je možno doseči planirano tonažo ob predvideni produktivnosti.

Največji poudarek je bil dan dobavi SHP za dela z dvema odkopnima strojema, s čemer bi se odkopna storitev bistveno povečala za okoli 100 %. Predvideno je bilo tudi aktiviranje jamskih objektov, transportnih poti z GT, kar omogoča mnogo racionalnejši prevoz premoga kot pa po obstoječih šahtih in zato je bila za Hrastnik predvidena večja proizvodnja in produktivnost. Predvidena je bila tudi dobava manjše opreme, ki tudi olajša rudarjem delo in zviša storilnost. Načrtovane mehanizacije ni bilo, jamski objekti niso bili aktivirani, zato tudi ni bila dosežena planirana proizvodnja.

K temu moramo dodati težje montangeološke prilike v jamah Hrastnik, Trbovlje, Kotredež in Lakonca p., kar je imelo za posledico, da je bilo

večje število ljudi zaposlenih pri sanaciji manjših vdorov vode, blata in dodatnih delih ter tesarbi. Zaradi izrabljene transportne mehanizacije, je bilo tudi večje število defektov. To je povzročilo zastoje na odkopih in ciklusi izdelave podkopa niso sledili predvidenim načrtom in obložitvam. To je bil tudi delni vzrok, da nobena jama ni dosegla predvidene proizvodnje.

Kakor kaže v II. poll. predvidena mehanizacija ne bo dobavljena in aktivirani transportni objekti in zato ne bo dosežena prvotno načrtovana proizvodnja.

Ukrepi za II. poll. 1977:

— Pravočasno morajo biti izdelani zahtevani programi, projekti in ostala dokumentacija, da se omogoči terminsko določena zagotovitev finančnih sredstev.

— Formirati je raziskovalna, investicijska in odpiralna dela ter pripravo v premogu, da bo v vsaki jami dovolj predpisane odkopne fronte.

— Na kolegijih je mesečno obravnavati analizo stanja in sprejeti ukrepe za izboljšanje. Doseči večjo koordinacijo in iz-

la na izdelavi vodnega in kabelskega kanala, revizijskih jaškov, cestnih robnikov, pločnikov ter ostala drobna dela. Dela na izdelavi južne izvlečne cevi predora in portalnega zidu so bila izvršena pred polaganjem notranje betonske obloge, dočim so dela na severni izvlečni cevi in portalnem zidu potekala med betoniranjem notranje betonske obloge.

Težave smo imeli predvsem zaradi pomanjkanja strojne mehanizacije, katero smo si morali izposojati od drugih OZD pa tudi od privatnih izvajalcev. To nas je seveda časovno in finančno precej obremenjevalo, kljub temu pa smo z deli časovno še vedno prednjačili. Da je temu tako se moramo zahvaliti iznajdljivosti in zagnanosti celotne ekipe, ki prvič samostojno dela na tovrstnem objektu.

Seveda želimo sprejeto nalogo izvesti kvalitetno ter v predvidenem roku v zadovoljstvo investitorja kot tudi bodočih uporabnikov.

Matjaž Cerovac

Stanje TOZD GRAMAT se izboljšuje

TOZD GRAMAT je v prvem polletju 1977 posloval pozitivno. Ostanek dohodka je sicer minimalen, vendar je to velik uspeh spričo motenj v poslovanju v lanskem letu in tudi v prvih petih mesecih letošnjega leta. Ta uspeh je bil dosežen z delom in prizadevanjem celotnega kolektiva, ki se je zavestno odločil tudi za nižje DO od ostalih TOZD REKZ, dokler ne bodo motnje v poslovanju popolnoma odpravljene.

V zadnjem mesecu poizkusnega obratovanja rekonstruirane opekarne je proizvodnja stekla v redu in smo dosegli

večjo storitev kot kdajkoli prej. Najboljša storitev na opekarni je bila dosežena v letu 1974 in jo vzamemo kot izhodišče za primerjavo:

Leto	Storitev enot/del.	Indeks
1974	609	100,00
1975	549	90,10
1976	343	56,30
I—VI 1977	644	105,70

Iz tabele je razvidno, da je storitev v prvem polletju 1977 za 5,7 % višja od doslej največje dosežene storitve v letu 1974. Poleg povečane storitve je izboljšana tudi kvaliteta opečnih izdelkov, ki pa se bo še izboljšala z dokončanjem pokritega skladišča gline (zorilnica), kjer bo glina odležavala in zorila in ne bo izpostavljena atmosferskim vplivom.

K pozitivnemu poslovanju TOZD GRAMAT v prvem polletju letošnjega leta je največ prispeval kamnolom, ki je v mesecu marcu in juniju dosegel rekordno proizvodnjo s preko 6000 m³ gramoza za mesečno in s tem tudi razmeroma ugoden finančni rezultat. Tudi storitve so bile dosežene večje kot kdajkoli prej kar je razvidno iz naslednje tabele:

Leto	Storitev m ³ /del.	Indeks
1974	18,0	100,00
1975	16,0	88,90
1976	19,0	105,60
I—VI 1977	21,8	121,10

Tudi gradbena skupina je prispevala svoj delež k pozitivnemu poslovanju celotne TOZD s tem, da je ustvarjala dohodek z opravljanjem storitev ostalim TOZD REKZ in tudi tujim naročnikom.

Poslovni uspeh TOZD GRAMAT bi bil v prvem polletju 1977 še boljši, če ne bi imeli tako visokih obveznosti za odplačilo najetih kreditov za rekonstrukcijo opekarnе.

Ivan Slanšek

menjavo elektrostrojnih naprav in druge opreme med posameznimi TOZD, delovnimi enotami in po potrebi tudi moštvi, s tehničnim osebjem vred.

— V vsaki jami je dosledno izvajati dela na odkopih po predpisanih, načrtovanih cikli-sih in fazah.

Za dosego tega mora biti na razpolago, tako kot je predvideno po mesečnem operativnem plan, dovolj delavcev za odkop ali pa je njihovo število dopolniti iz moštva, ki sicer opravlja druga dela. Potrebni jamski stalež je dopolniti tudi z zunanjimi delavci.

— Do nadaljnjega je sprejemati delavce le za dopolnitev jamskega staleža na produktivnih delih.

— Pristojne službe z SVD na čelu, so dolžne doseči dogovor z invalidsko komisijo, da se invalidom prizna možnost opravljanja več različnih del. S tem se omogoči lažja in racionalnejša prerazporeditev in na marsikaterem delovnem mestu omogoči uvedbo četrte izmene.

— Nujno je zmanjšati katastrofalno odsotnost z dela zaradi nezgod, bolniških in neupravičenih. Odsotnost zaradi letnih dopustov je razporediti čimbolj enakomerno.

— Delovnim skupinam v jamah, ki opravljajo specialna dela je zaradi boljšega učinka omogočiti zamik delovnega časa. Delavnice s tehničnim osebjem vred in delno administracijo naj opravijo večino rednih šihov v dneh, ko ni redne proizvodnje premoga.

— Zmanjševanje števila nadur in naddelavnikov je v določeni meri že uspelo, ni pa še zadovoljivo, in to zlasti ob praznikih in nedeljah. Proučiti je

možnost oblaganja nekaterih delovnih mest z delavci iz drugih organizacijskih enot, ali izvršiti koncentracijo.

— Pravilnik o nagrajevanju pri delu naj po možnosti zajame vsa dela v jami in zunaj, in omogoči nagrajevanja tako rekoč tudi posameznikom. V pravilnik je vključiti montažo in demontažo elektrostrojnih naprav in spremljajočih del.

— Jeseni bo v jami zaposlenih okrog 120 rudarskih vajencev. Za tako veliko število vajencev RSC nima na razpolago dovolj delovišč in inštruktorjev. Zato naj se del vajencev zaposli na deloviščih v ostalih jamah, s čimer bo dosežen boljši učinek dela.

— V sodelovanju z DPO in s samoupravnimi organi je poiskati možnost za povečanje delovne discipline in osebne odgovornosti na vseh delovnih mestih ter izkoriščanje največje možnosti učinkovitega delovnega časa.

— Za zmanjšanje števila okvar se mora v vseh jamah uvesti sistematične preglede, strokovno vzdrževanje elektro in strojnih naprav in izvrševati terminsko določene remonte.

— Pravočasno nabava naročene opreme bo zagotavljala rednejšo in višjo proizvodnjo.

— Vse večje montaže in demontaže, morajo biti načrtno pripravljene s posebnimi plani, ki so sestavni del operativnih rudarskih načrtov.

— Za dosego boljšega asortimenta je izvesti ustrezne ukrepe od delovišč in separacij.

Te ukrepe prilagojene specifičnim pogojem in razmeram so TOZD proizvodnje premoga že sprejeli na zasedanjih delavskih svetov.

EKONOMSKO FINANČNI DEL UKREPOV

Na osnovi poslovnih rezultatov v I. polletju 1977, ugotavljamo s periodičnim obračunom, da so dosegle negativni finančni rezultat naslednje TOZD:

TOZD Rudnik premoga Hrastnik	12.597.809,93 din
TOZD Rudnik premoga Trbovlje	12.525.413,63 din
TOZD Rudnik premoga Zagorje	9.431.644,70 din

TOZD Separacija Trbovlje	3,814.805,57 din
TOZD Rudarski šolski center Zagorje	1,329.841,35 din
Skupaj	39,699.515,18 din

Poleg navedenih je polletno poslovno obdobje zaključila z izgubo tudi Delovna skupnost skupnih služb, ki znaša

Skupna izguba TOZD in DS SS	43,991.500,67 din

Z analizo doseženega prihodka s prodajo premoga in doseženih stroškov oziroma lastne cene proizvodnje premoga je dokazano, da je izguba na dohodku izključno opredeljena na osnovno proizvodno dejavnost, pri čemer so stranske dejavnosti, gledano na seštevek doseženega skupnega dohodka in stroškov proizvodnje vseh TOZD, več ali manj pozitivne.

Zato se bomo pri programiranju ukrepov za odpravo poslovnih motenj osredotočili izključno na dejavnost proizvodnje premoga.

Po podatkih zbranih iz poslovnih knjig, so posamezne TOZD v primerjavi z letnim gospodarskim načrtom za leto 1977 ter realiziranimi poslovnimi stroški v obdobju I.—VI. 1977 dosegle naslednji rezultat:

A) Proizvodnja

TOZD		Letni plan 1977	Realizacija I.-VI. 1977	Indeks
RP Hrastnik	ton	615.000	264.520	43,0
RP Trbovlje	ton	666.200	291.250	43,7
RP Zagorje	ton	331.000	141.900	42,8
Rud. šol. center	ton	47.800	8.630	18,0
Skupaj	ton	1.660.000	706.300	42,5
Separacija Trb.	ton	1.329.000	564.400	42,5

B) Skupni prihodek (fakturirano)

RP Hrastnik	204.923.300	74.182.269,40	36,20
RP Trbovlje	156.497.800	57.016.225,00	36,43
RP Zagorje	188.996.400	71.239.231,00	37,69
Separacija Trbovlje	77.450.500	27.566.641,65	35,69
Rd. šolski center	16.363.800	3.072.930,55	18,78
Skupaj	644.231.800	233.077.297,60	36,18

C) Lastna cena

RP Hrastnik	194.373.300	85.600.216,25	44,04
RP Trbovlje	147.804.300	69.920.641,80	47,31
RP Zagorje	177.554.900	81.671.982,55	46,00
Separacija Trbovlje	73.450.500	30.839.015,25	41,99
Rud. šolski center	15.281.800	6.688.341,85	43,77
Skupaj	608.464.800	274.720.197,70	45,15

D) Izguba

RP Hrastnik	11.417.946,85
RP Trbovlje	12.904.416,80
RP Zagorje	10.432.751,55
Separacija Trbovlje	3.272.373,60
Rudarski šolski center	3.615.411,30
Skupaj	41,642.900,10

Pri primerjavi doseženih poslovnih rezultatov s planom ugotavljamo, da na vseh TOZD proizvodnja ni bila dosežena v

višini zadanih planskih nalog, prav tako tudi ne planirani skupni prihodek. Nižji indeks doseganja prihodka od proiz-

RŠC in usmerjeno izobraževanje

TOZD RŠC izobražuje učence za rudarski poklic, predvsem za potrebe rudnikov REKZ. Poleg rednega izobraževanja organizira in vodi tudi izobraževanje zaposlenih ter kadrovske štipendije, za kar je zadolžen oddelek za izobraževanje delavcev.

Za redno izobraževanje in izobraževanje ob delu imamo v okviru REKZ sklenjen samoupravni sporazum o združevanju sredstev v višini 1,5 % od brutto OD za izobraževanje delavcev (podpisnik sporazuma ni TOZD Termoelektrarna). Od Republiške izobraževalne skupnosti dobimo sredstva v višini 4,800.000,00 din in pa sredstva lastne realizacije. Vodstvu TOZD pa je v šolskem letu 1976/77 uspelo dobiti za dobišen del učencev socialni del študentske pri solidarnostnem skladu občine Zagorje.

Če govorimo, da se mora celotno šolstvo prilagajati potrebam združenega dela in da mora bazirati na srednjeročnih planih kadrovskih potreb, potem upravičeno trdimo, da je obstoj rudarske šole pri delovni organizaciji potreben in upravičen. Po srednjeročnem programu (od leta 1980), bi morali letno izobraziti ob delu 158 delavcev, v redni rudarski šoli 46, električarjev in kovinarjev 12 in da bomo organizirali in izvedli testiranje vsako leto za 1813 delavcev.

Naš socialistični samoupravni družbeni in gospodarski razvoj ter razvoj tehnike, znanosti in tehnologije, zahtevajo takšen sistem izobraževanja, ki bo zagotavljal vsem enake možnosti odločitve za poklicno izobraževanje in izbiro poklica v zrelejši dobi.

Preobrazba srednjega šolstva je potrebna zaradi naslednjih ugotovitev:

— posamezne vrste srednjih šol se razlikujejo v programih

in prehod v drugo je skoraj nemogoč,

— stopnje šolanja (osnovna šola, srednja, višja in visoka šola) niso programsko povezane ampak se precej ponavljajo,

— velik osip učencev in nezadostna usmeritev nekaterih šol (gimnazija),

— učni načrti so izredno natrpani itd.

Celoten sistem usmerjenega izobraževanja se razdeli v dve fazi:

I. faza zajema dveletni splošno-izobraževalni program, ki bo skoraj za vse šole enak, in

II. faza — enajsto (in nadaljnja) leta, ki pa pomeni že finalizacijo poklica.

V drugi fazi bo šolanje trajalo različno dolgo, kar bo odvisno od zahtevnosti poklica.

Za rudarske poklice in predvsem za našo delovno organizacijo je pomembnejša druga faza izobraževanja in kadrovanje v rudarstvu. Učenci, ki bodo končali osnovno šolo in se odločili za nadaljnje usmerjeno izobraževanje, bodo najprej morali absolvirati splošni program in šele po dveh letih se bodo lahko vključili v program izobraževanja za rudarja. Torej šola za rudarje (širok profil) bo trajala samo eno leto, največ leto in pol. Izobraževanje delavcev za ozek profil (učenci) s končanimi najmanj 6 razredi osnovne šole in pa učenci, ki se ne odločajo za usmerjeno izobraževanje, se ne vključujejo v koncept usmerjenega izobraževanja. Za te profile učencev bo šolanje za rudarski poklic (rudar — kopač, globinski vrtalec itd.) še vedno organizirano na že ustaljeni način.

Pri preobrazbi šolstva oziroma oblikovanja centra se pojavljajo naslednja vprašanja:

— zagotovitev prostorskih kapacitet za učence ozkih profilov,

— zagotovitev dobrega jamskega šolskega delovišča,

— kdaj vključevati učence za rudarski poklic (po končani osnovni šoli ali po končanem

vodnje potrjuje že doslej večkrat omenjene neurejene cene za energetske del premoga za potrebe elektrogospodarstva. Iz I. polletja so vse dobave za elektrarne obračunane po lanskoletnih začasnih akontacijskih cenah, neupoštevajoč razliko v ceni, ki je bila priznana s strani EGS ob zaključku poslovnega leta 1976 na račun izpadlega dohodka.

Ker je na področju proizvodnje premoga v veljavi in izvajanju samoupravnih sporazumov o kriterijih in merilih za ugotavljanje in razporejanje skupne

ga prihodka, so več ali manj neurejeni dohodkovni odnosi v sistemu elektrogospodarstva enakomerno prizadeli vse TOZD.

Na stroškovnem področju oziroma pri doseganju lastne cene proizvodnje ugotavljamo pozitivna gibanja. S tem, da so stroški proizvodnje v zelo majhni odvisnosti od količine proizvodnje, torej načeloma fiksnega značaja, je možno ocenjevati gibanje lastne cene v I. polletju 1977 v primerjavi s planom in doseženo ceno v letu 1976.

	Lastna cena 1976	Plan 1977	Doseženo I.-VI. 1977	Indeks 3:1 3:2	
	1	2	3	4	
Letni plan	531.904,9	608.464,8	274.720,2	51,6	45,1
1/2 letna dinamika	265.952,5	304.232,4	274.720,2	103,3	90,3

Na stroškovnem področju so dosežena pozitivna gibanja, pri čemer so skupni stroški proizvodnje v primerjavi s polletno dinamiko plana za leto 1977, nižji za 9,7 %, v primerjavi z letom 1976 pa povečani samo za 3,3 %.

Iz navedenih podatkov sledi, da probleme izgube v I. polletju 1977 ni iskati v stroških oziroma lastni ceni proizvodnje, temveč so izključno posledica

nedoseganja celotnega prihodka, ki ima svoj izvor v fizičnem obsegu proizvodnje in neurejenih dohodkovnih odnosih na energetskem delu proizvodnje za potrebe elektrogospodarstva.

Po sistemu delitve stroškov proizvodnje na osnovi dosežene kalorične vrednosti na energetski in ostali komercialni del, ugotavljamo na teh dveh področjih naslednji finančni rezultati:

	Energetski premog	Komercialni premog	Skupna proizvodnja
proizvodnja ton	476.335	229.965	706.300
Gcal	1.184.287,7	910.201,5	2.094.489,2
strukture	56.543	43.457	100
Lastna cena po strukturi Gcal	155.335.030	119.385.167,70	274.720.197,70
Dosežena faktur. realizacija	118.554.992,15	114.522.305,45	233.077.297,60
Razlika — izguba	— 36.780.037,85	— 4.862.862,25	— 41.642.900,10
Izguba v skupnem znesku			41.642.900,10 din
se deli na — energetski del			36.780.047,85 din
— komercialni del			4.862.862,25 din

Glede na limitirane cene na komercialnem delu proizvodnje in dosežnega povečanja prodajnih cen za 15 % v januarju 1977 ocenjujemo, da je izguba, ki pripada temu delu proizvodnje izključno posledica nedo-

seganja s planom določenih proizvodnih rezultatov.

Na energetskem delu proizvodnje pa je izguba vsebinsko opredeljena izključno na neurejene dohodkovne odnose oz.

cene v sistemu elektrogospodarstva.

Na temelju proizvodnega načrta za leto 1977 in normativov stroškov dohodka proizvodnje premoga v okviru EGS, je planirana cena po enoti kalorične vrednosti (Gcal):

celotni prihodek
po normativih 661.326.000 din

planirana kalor.

vrednost 5.015.934,2 Gcal

cena po enoti 131,845 din/Gcal

Neurejeni dohodkovni odnosi na energetske delu pomenijo razliko med obračunano fakturirano ceno v prvem polletju (začasna obračunska cena v letu 1976) ter ceno na podlagi predloga planiranih normativov za leto 1977.

Ovrednotenje posameznih cen v obliki celotnega prihodka znaša:

a) dosežena fakturna cena —	
1,184.287,7 Gcal à 100,106 din	118.554.992,15 din
b) predlagana cena po normativih	
1,184.287,7 Gcal à 131,845 din	37.587.417,85 din
c) razlika v ceni	37.587.417,85 din

Pri urejenih dohodkovnih odnosih oziroma priznanju cene na osnovi predlaganih normativov, upoštevajoč dobavljene količine energetskega premoga, bi bil dosežen naslednji poslovni rezultat na energetske delu premoga:

— dobavljena količina	1,184.287,7 Gcal
— cena po enoti po normativih	131,845 Gcal/din
— realizacija	156.142.410 din
— delež stroškov proizvodnje (lastne cene)	155.335.030 din
ostanek	+ 807.380 din

Iz navedenih izračunov sledi, da je izguba na dohodku proizvodnje premoga za elektrogospodarstvo izključno posledica neurejenih cen oziroma dohodkovnih odnosov. Višina dohodka, ki naj zagotovi poleg pokrivanja lastne cene tudi potrebne bruto sklade v okviru sprejetega letnega programa, gre v podaljšku pripisati le problemom fizičnega obsega proizvodnje.

Na osnovi podane analize stanja gre doseženo izgubo v proizvodnji premoga pripisati izključno problemom neurejenih cen na energetske delu premoga in doseganju fizičnega obsega proizvodnje.

Da bi odpravili izgubo iz I. polletja, hkrati pa zagotovili pokrivanje polne lastne cene v II. polletju ter oblikovanje planiranega ostanka dohodka (bruto skladov), je potrebno podvzeti naslednje ukrepe:

— Pri stroških proizvodnje je nadaljevati z rezultati, ki so dosežni v I. polletju.

— V sistemu elektrogospodarstva je treba v smislu že sprejetih sklepov na ravni

skupščine Interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije urediti dohodkovne odnose, ki se odražajo v priznani ceni za dobavljeni premog termoelektrarnam.

V mesecu avgustu je končati z razpravo in na ravni samoupravnih organov REK Zasavje ter SOZD EGS verificirati normative in cene premoga ter jih po sprejetem rokovniku predložiti v dokončno potrditev skupščini ISE na septembrskem zasedanju, ko bo v razpravi in sprejemanju rebalans gospodarskega načrta Elektrogospodarstva, ki vključuje tudi primarno energijo.

— Takoj je pristopiti k rebalansu gospodarskega načrta proizvodnje premoga, in sicer v tej smeri, da bo po fizičnem obsegu proizvodnja tolikšna, da bi ob urejenih cenah na energetske delu z realizacijo pokrili v celoti lastno proizvodno ceno in oblikovali ostanek dohodka najmanj v mejah letnega gospodarskega načrta.

Z rebalansom načrta proizvodnje premoga je v ekonomskem delu zagotovili sanacijo

enotnem programu), ker jih kadrujemo iz drugih republik,

— dobiti ustrezne strokovne kadre,

— čimprej ustanoviti posebno izobraževalno skupnost in zagotoviti dobre pogoje šolanja v rudarski stroki.

Jože Omahne

izgube v I. polletju, normalno poslovanje v II. polletju, ki obsega poslovni rezultat z oblikovanjem potrebnih sredstev ostanka dohodka. Rebalans gospodarskega načrta je vključiti kot del gospodarskega načrta elektrogospodarstva Slovenije.

Ukrepi za odpravo poslovnih motenj v delovni skupnosti skupnih služb

Delovna skupnost poleg nalog, ki so jih TOZD s sporazumom prenesle na skupne službe registrira v svojih poslovnih knjigah tudi dejavnost počitniških domov. Po polletnem periodičnem obračunu izkazuje delovna skupnost izgubo v višini 4.291.985,49 din ki se po vsebini deli na:

dejavnost	
skupnih služb	4.042.327,04 din
dejavnost	
počit. domov	249.658,35 din

Pri dejavnosti počitniških domov so vzrok izgube stroški, ki se oblikujejo v obdobju predletovalne mrtve sezone in niso pokriti z dohodkom, ki se oblikuje s poslovanjem v času poletne sezone. Pričakovati je, da bodo počitniški domovi zaključili poslovno leto uspešno, zato njihov delež izgube v delovni skupnosti lahko odmislimo in obravnavamo samo ukrepe, ki so potrebni za odpravo poslovnih motenj v osnovni dejavnosti skupnih služb.

Po podatkih periodičnega obračuna za prvo polletje 1977 je delovna skupnost dosegla naslednji poslovni uspeh:

	plan 1977 (pollet. dinamika)	realizacija I.-VI. 1977	indeks
skup. dohodek	16,133.900	8,706.671,81	53,96
mat. stroški	4,311.250	3,696.507,60	85,74
amortizacija	352.550	425.376,90	120,65
obveznosti iz doh.	1,810.400	1,382.860,60	76,38
oseb. doh.	9,176.700	7,493.913,20	81,66
ostanek za sklade	483.000	—	—
izguba	—	4,291.985,40	—

Pri primerjavi realiziranih in planiranih stroškov ter dohodka delovne skupnosti, ugotavljamo, da je dosežena izguba oziroma nepokritje realiziranih stroškov in osebnih dohodkov izključno posledica nedosežene skupnega dohodka, ki ga ustvarja delovna skupnost s prispevki posameznih TOZD.

Izpad na dohodku je omejen predvsem na nedoseganje dohodka pri TOZD proizvodnje premoga in končno tudi neurejenih dohodkovnih odnosih na relaciji delovna skupnost — TOZD TET.

Vezano na program ukrepov za odpravo poslovnih motenj na proizvodnji premoga, bo delno rešen tudi izpad dohodka delovne skupnosti s podpisom samoupravnega sporazuma delovne skupnosti s strani TOZD TET, pa tudi sofinanciranje za delno kritje njenih stroškov.

Iz navedenega sledi, da program ukrepov za odpravo poslovnih motenj v delovni skupnosti obsega:

— gibanje materialnih stroškov in osebnih dohodkov v II. polletju mora biti usklajeno z dinamiko stroškov poslovanja v I. polletju;

— z odpravo poslovnih motenj v TOZD proizvodnje premoga, mora biti hkrati rešeno tudi vprašanje financiranja razlike med dogovorjeno in že vplačano vsoto prispevkov za kritje stroškov delovne skupnosti;

— v najkrajšem času je rešiti sofinanciranje s strani TOZD TET v višini sporazumno dogovorjenega prispevka iz doseženega dohodka, in sicer z veljavnostjo od 1. januarja 1977 dalje.

Ukrepe za izboljšanje stanja je obravnaval in sprejel delavski svet REKZ na svojem 11. zasedanju, dne 12. avgusta 1977.

Dolgoročna energetska bilanca SRS za obdobje 1980 do 2000 dileme in nerešena vprašanja

Združena elektrogospodarska podjetja Slovenije so izdelala osnutek programa razvoja graditve elektroenergetskih objektov v SR Sloveniji za pokrivanje porabe električne energije v obdobju 1981—1985—1990.

V okviru tega programa razvoja elektrogospodarstva Slovenije je upoštevana osnovna naloga, to je, racionalizacija in zmanjšanje stroškov poslovanja elektrogospodarstva ter na osnovi metodologije ugotavljanje elementov strukture cene za optimiranje energetskih objektov izbor elektroenergetskih objektov za izgradnjo.

Podrobno je podana analiza termoelektrike kot celote in s tem tudi SRS. Zanimiva je ugotovitev, da je delež zalog premoga na področju SRS pri lignitu 2,3 % in pri rjavem premogu 10,6 % glede na jugoslovanske zaloge in pri eksploatacijskih za lignit 2,0 % in za rjavi premog 5,2 %.

Eksploatacijske zaloge premoga so projekcija možnega razvoja kapacitet za proizvodnjo premoga do leta 2000. Za rjavi premog, to je za naš REK Zasavje in SRS kot celoto so prikazane naslednje možnosti dolgoročnega razvoja do leta 2000 oziroma letna proizvodnja (v 000 ton):

PRIPOROČILO DELAVCEM V TOZD

Skupščina SR Slovenije je 19. julija 1977 obravnavala poročilo Izvršnega sveta SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in v prvi polovici leta 1977.

Na temelju podanega poročila in razprave priporoča Skupščina SR Slovenije delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela:

— da presodijo uresničevanje svojih planskih dokumentov in zlasti neposrednih nalog, ki izhajajo iz sporazumov o temeljnih njihovih planov z vidika sprejetih elementov za plane in da v primerih, ko še niso sprejeli planskih dokumentov, te čimprej sprejmejo in tako pripomorejo k uresničevanju skupnih razvojnih prizadevanj;

— da analizirajo vzroke za zaostajanje pri uresničevanju kakovostnih dejavnikov razvoja, zlasti produktivnosti dela in deleža znanja in raziskovanja v proizvodnem procesu;

— da presodijo skladnost razporejanja dohodka in osebnih dohodkov s planskimi predvidevanji in v primeru ugotovljenih odstopanj proučijo vzroke in ukrepajo za zagotovitev dogovorjenih razmerij; hkrati naj pospešijo pripravo meril za doslednejše uresničevanje načela delitve po rezultatih dela.

Rjavi premog	1975	1980	1985	1990	1995	2000
REK Zasavje	1605	1750	1950	2000	2000	2000
SRS	1974	2065	2190	2240	2120	2120

V osnutku programa je podana ugotovitev, da je Slovenija energetska siromašna republika, da energetska odvisnost od uvoza iz leta v leto narašča in da zato pri načrtovanju novih proizvodnih virov električne energije zaradi zasedenih premogovniških možnosti, ostane na voljo le še tekoče in jedrsko gorivo. Ker je tekoče gorivo drago in smo skoraj popolnoma odvisni od uvoza, ga je potrebno gospodarno in varčno izkoristiti, zato so predvidene vse nove toplotarne kot kombinirane termoelektrarne in toplotarne in to TE-TO Maribor 1, TE-TO Dolsko 1, TE-TO Dolsko 2, TE-TO Dolsko 3, TE-TO Celje in TE-TO Kranj, zlasti še ker TE-TO obratujejo s 15-% močjo vse leto, s 45-% moči 4 mesece na leto.

Možnost razvoja elektroenergetskega sistema Slovenije je podana v dveh variantah. Varianta A poudarja forsirano izgradnjo toplotarn — termoelektrarn po načelu o racionalni izrabi energijskih virov. Po tej varianti je predvidena dograditev TE-TO Ljubljana (TOL II) v letu 1981 in TET III v letu 1985 in tri hidroelektrarne na

področju Zasavja to je Renke, Trbovlje in Suhadol. Varianta B poudarja forsirano izgradnjo hidroelektrarn (obnovljive energije) in izgradnjo nuklearne elektrarne NE II oz. v podvarianti B-1 kot nadomestilo za NE II, izgradnjo dveh TE-TO na tekoče gorivo in zakup v drugih republikah. Ta podvarianta B-1 ima navedeno tudi alternativo izgradnje TET III, vendar šele v letu 1988 kot substitucijo za NE II.

Končna ugotovitev je, da je prognozirana izgradnja novih termoelektrarnskih objektov, ki bodo koristili naš premog kot primarni vir energije, TOL II v letu 1981, TET III po varianti A v letu 1985, po varianti B-1 pa fakultativno v letu 1988. Varianta B in B-1 slonita na načelu racionalne izrabe domačih energijskih virov, pri čemer imajo prednost HE kot najcenejša varianta B s podvarianto B-1, po kateri odpadejo tudi vse TO-TE predvidene v varianti A.

Močno zaskrbljujoče je odlaganje TET III, zlasti ker vemo, da sta oba kotla Borsig že dalj časa izven sposobnosti obratovanja, kotel Pauker pa bo obratoval največ do leta

1980. Tudi obratovanje TET II, oziroma njeno angažiranje se izvaja po ekonomskem principu minimalnih variabilnih stroškov.

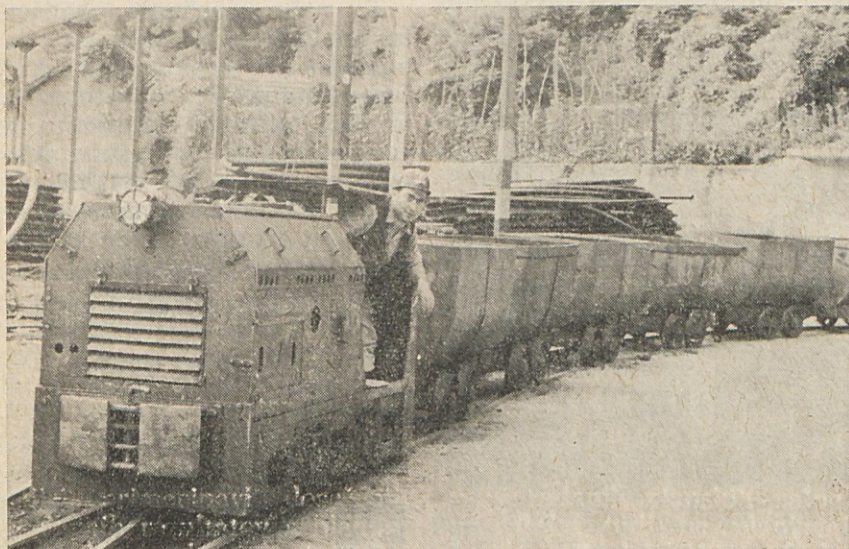
V prilogi Poročevalca skupščine SR Slovenije je izšel osnutek dolgoročne energetske bilance SR Slovenije za obdobje 1980—2000, kot gradivo za javno razpravo. Po tem osnutku je predvidena izgradnja TE-TO Ljubljana II. v letu 1981 in TET III. v letu 1985. Iz poglavja bilanca rjavega premoga je razvidno, da bo rudnik Senovo obratoval do leta 1990, po tem letu pa le rudniki REK Zasavje in Kanižarica (120.000 ton), vendar ostaja višek premoga ob izredno visokih količinah deponij. Prestavitev izgradnje TET III. na leto 1988 je zato nesprejemljiva, zlasti še, ker se bo industrija in široka potrošnja zanesljivo hitreje preorientirala na koriščenje drugih vrst goriva kot je predvideno.

Razpoložljive količine in potrebe — rjavi premog v SRS

Spričo te ugotovitve je nujna čimprejšnja izgradnja TET III. in pa, kot je že v osnutku predlagano, izgradnja nekaterih TE-TO za alternativno kurjenje s tekočimi gorivi, zlasti še glede plasmaja drobnih vrst, saj bo poraba teh v industriji padla od 50.000 ton v letu 1975 na nič ton v letu 1990. Izgradnja novih velikih deponij za primer večjega obratovanja TE v primeru neugodnih hidroloških let je količinsko in časovno omejena in zato to ni prava rešitev za doseg enakomerne proizvodnje rudnikov.

K vsem tem ugotovitvam moramo dodati še naslednje, ki jih osnutki energetske bilance ne upoštevajo v dovoljni meri in so bili posredovani kot ugotovitve oz. pripombe REKZ in skupnosti revirskih občin Trbovlje:

— glavna gospodarska dejavnost revirskih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje je premogovništvo;

Boni Hribernik, motorovodja je pripeljal prazne vozičke iz Talnega rova jame Trbovlje. (Foto A. Bregant)

— glavni potrošnik zasavskega premoga je energetika, to je termoelektrarna v Trbovljah in toplotna v Ljubljani;

— z vse večjim uvajanjem porabe drugih vrst goriv (plin in tekoča goriva) v industriji, prometu in široki potrošnji, se bodo razpoložljive količine premoga namenjene energetske porabi stalno zviševale;

— to zviševanje količin porabljenega premoga tudi odloži IS Skupščine SRS o normativih za količine in koncentracije škodljivih snovi, ki se smejo izpuščati v zrak iz posameznih virov onesnaževanja, s katerim je v individualnih kuriščih IV. stopnje prepovedano uporabljati premog iz Hrastnika in Trbovelj, ker ima previsok % gorljivega žvepla. V to kategorijo spadajo vsa večja mesta v SRS in celotno Zasavje;

— z obvestilom, z dne 27. 7. 1977 nam je delno odpadel že za leto 1978, v celoti pa za leto 1979 eden naših največjih konsumentov drobnih vrst, to je Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem (120.000 ton graha in zdroba);

— iz navedenega sledi, da bodo viški rjavega premoga v ob-

dobju po letu 1977 in v obdobju 1981—2000 še višji kot jih predvideva energetska bilanca. V bilanci verjetno ni upoštevan plasma drobnih vrst rjavega premoga iz manjših rudnikov (Kanižarica, Senovo, Laško), ki je že sedaj problematičen;

— ob navedenih ugotovitvah sledi logičen zaključek, da je rešitev za plasma rjavega premoga edino z uporabo v energetiki, to je v čimprešnji izgradnji TET III in TOL II;

— čimprešnja izgradnja TET III, po energetske bilanci v letu 1985, je pogojena tudi z zahtevo po čisti savski vodi za hladilni sistem NE Krško, saj bo edino plasma premoga za TET omogočil opustitev procesa separiranja drobnih vrst premoga in omogočil čimbolj čisto vodo Save, hkrati pa omogočil racionalnejše koriščenje osnovne energetske substance (izguba pri separiranju pomenijo 15 MW instalirane energije);

— z izgraditvijo TET III bo rešen problem onesnaževanja zraka in vode;

— za predvideno kapaciteto je že zgrajen dimnik pri TET II ustreznih kapacitet, kar vpliva

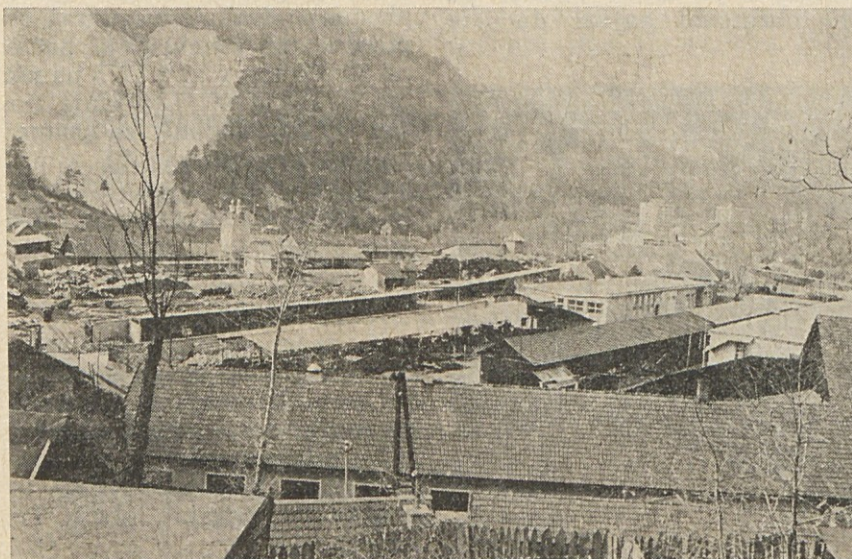
na investicijska vlaganja za bodoče kapacitete TET III. Vzporodno z gradnjo TET III bi rešili tudi problem pokrivanja potreb po toploti v celotni regiji. Omenimo naj, da bosta že obstoječi manjši toplotni, ki v osnutku energetske bilance 1981—2000 pa nista zajeti služili pozneje kot vršni toplotni. Obe toplotni s skupno proizvodnjo ca. 40 Tcal in z obstoječim primarnim toplotnim omrežjem, v dolžini ca. 4 km, obratujeta na meji proizvodnih kapacitet; povečanje kapacitet je prostorsko omejeno in verjetno dolgoročno gledano neracionalno;

— v slučaju, da preneha obratovanje agregatov v sedanji TET I in ob zmanjšanju obratovalnih ur v TET II ter tako močno znižani potrošnji pri ostalih uporabnikih zasavskega premoga, bi nujno sledilo znižanje letne proizvodnje, planirane z energetske bilanco.

Iz navedenega sledi, da čimprešnja izgradnja TET III in TOL II predstavlja edino alternativo za plasma rjavih premogov SRS, predvsem pa glavne proizvodnje, premogovnike Zasavja in hrati edini način zadrževanja dosedanjih kadrov v rudarstvu ter rešitev gospodarskega položaja mnogih občin. Izgradnja TET III bi hkrati zmanjševala tudi riziko potrošnje rjavih premogov.

Ta naša zapažanja, stališča in predlogi k osnutku so bila posredovana Poslovnemu združenju energetike SR Slovenije in Republišnemu komiteju za energetiko, da bo možno pravočasno oblikovati našim pogojem ustrezno energetske politiko in pripraviti plan ustreznega razvoja energetike.

Adolf Jermol

Panorama dela Trbovelj. Spredaj elektrodelaonica TOZD ESD, desno obratni prostori TOZD Rudnik premoga Trbovlje, sredi levo lesno skladišče s pripravo lesa za jamo in žago, zadaj levo kamnolom TOZD GRAMAT, desno zadaj pa so še vidne stolpnice na Trgu revolucije.

Foto A. Bregant

Aktivnost samoupravnih organov

Odbor za kadrovsko politiko in socialno varstvo REKZ

Odbor je imel svojo 5. sejo, dne 14. julija tega leta. Na njej pa je razpravljal in sklepal o naslednjih zadevah:

— Na podlagi predhodnega razpisa je prispelo v določenem roku 62 prošenj za podelitev kadrovske štipendije. Razdelil je 23 štipendij. Pri izbiri študentov so upoštevali določila pravilnika o štipendiranju in kreditiranju, upoštevali pa so tudi mnenje oziroma priporočilo družbenopolitičnih organizacij. Poleg razpisanih štipendij je odbor naknadno razpisal še dve kadrovske štipendiji, in sicer eno za študij na pravni fakulteti eno pa za študij na filozofski fakulteti, smer pedagogika.

— Odobril je plačevanje šolnine sedmim delavcem za študij ob delu na visokih, višjih in srednjih šolah.

— Ustrezen sklep je sprejel za tri delavce naše delovne organizacije absolvente Rudarskega odseka — FNT v Ljubljani, ki se nanaša na zaključek njihovega šolanja, ki je povezano s prejeto štipendijo.

— Zavrnil je vloge dveh bivših študentov za oprostitev povrnitve štipendije.

— Dvema delavcema iz TOZD Rudnik premoga Zagorje je odobril po sedem dni izrednega plačanega dopusta in 20-0/0 participacije pogodbene cene v zdravilišču za čas preventivnega zdravljenja.

— Odbor je nadalje obravnaval težko situacijo, ki nastaja v zvezi s pomanjkanjem delavcev za delo v jami na vseh treh rudnikih. Na področju naše republike ni evidentiranih delavcev, ki bi bili pripravljeni sprejeti delo v jamah. Zmogljivosti samskih domov pa so premajhne, da bi lahko vsem novospregitim delavcem iz drugih republik zagotovili minimalne življenjske pogoje, s čimer nas zavezuje ustrezen samoupravni

sporazum. Odbor bo o teh problemih vnovič razpravljal.

Izvršilni odbor REKZ

8. seja izvršilnega odbora REKZ je bila 9. avgusta tega leta, na njej pa so razpravljali o naslednjih zadevah:

— Obravnaval je rezultate poslovanja vseh TOZD in DS SS ter delovne organizacije za prvo polletje 1977. Sklenil je predlagati delavskemu svetu REKZ, da izda nalog vodstvom vseh TOZD, da ugotove, katere naloge niso bile izvedene in zakaj niso bile izvedene po sprejetem akcijskem programu. V drugem polletju tega leta je nujno treba izvesti ustrezne ukrepe za zagotovitev normalnega poslovanja ter s tem zagotovitev predvidenega prihodka.

— Sektor za tehnično pravo naj s svojim razvojnim oddelkom skupno z oddelkom za nagrajevanje v plansko-analitskem sektorju, izdela sistematizacijo delovnih mest v končni fazi in hkrati takoj pristopi k izdelavi programa nagrajevanja po delu na proizvodnji premoga.

— Odbor je sprejel na znanje poročilo o finančnem poslovanju TOZD in DS skupnih služb ter delovne organizacije v prvem polletju 1977. Iz posebnega pregleda je v tej številki razvidno, katere TOZD so poslovale pozitivno in katere negativno in kakšen je bil končni rezultat poslovanja v delovni organizaciji. Pri tem je sprejel ustrezen sklep, da je treba s TOZD TET čimprej končati dogovarjanje v zvezi s sofinanciranjem delovne skupnosti skupnih služb.

— Sklenil je, predlagati delavskemu svetu REKZ, da sprejme periodični obračun za prvo polletje 1977, hkrati pa v osnutku predloženi program ukrepov za odpravo poslovnih motenj.

— Na podlagi poprejšnje obzornice je odbor sprejel po-

pravljene normative stroškov, ki jih je predložiti SOZD EGS. Normativi so nekoliko nižji in usklajeni s normativi REK Velenje. Sklenil je predlagati delavskemu svetu REKZ, da jih sprejme.

— Sprejel je poročilo o izvajanju nadurnega in nedeljskega dela za prvo polletje 1977 in sklenil, da je treba v bodoče v poročilu dodati tudi analitično oceno in predloge ukrepov za izboljšanje stanja.

— Zavrnil je tri vloge za denarno pomoč, ker izvršilni odbor ne razpolaga s finančnimi sredstvi.

Delavski svet REKZ

11. zasedanje delavskega sveta REKZ je bilo 12. avgusta. Na njem pa so razpravljali in sklopali o naslednjih zadevah:

— Na znanje je sprejel poročilo vodje proizvodnega sektorja o izpolnjevanju proizvodnih načrtov za premog in električno energijo, opeko itd., v prvem polletju 1977; o rezultatih proizvodnje oziroma izpolnjevanju in neizpolnjevanju sprejetih proizvodnih načrtov smo že poročali v prejšnji številki našega glasila, pregled proizvodnje oziroma izpolnjevanje proizvodnih načrtov do 15. avgusta tega leta pa je objavljen tudi v tej številki glasila.

— Delegati so bili seznanjeni s finančnimi rezultati posameznih TOZD in DS skupnih služb ter delovne organizacije za prvo polletje tega leta. Glavna vzroka negativnega poslovanja v proizvodnji premoga sta neizpolnjevanje proizvodnega načrta in neurejeni dohodkovni odnosi za premog, ki ga dobavljamo elektrogospodarstvu. Izguba na dohodku znaša v prvem polletju 41,642.900,10 din, bruto skladi pa naj bi znašali po načrtu v tem obdobju 17,732.400,00 din, tako da znaša skupni izpad v prvem polletju za vse TOZD in DS SS REKZ 59,375.300,10 din. V razpravi o izpadu proizvodnje ter prihod-

ka v prvem polletju tega leta je bilo obravnavanih vrsto vprašanj, objektivnega in subjektivnega značaja, ki vplivajo na neizpolnjevanje proizvodnega in finančnega načrta.

— Sklenil je sklicati skupni organ samoupravnega sporazuma o dohodkovnih odnosih v TOZD proizvodnje premoga zaradi ugotovitve, če je potrebno spremeniti nekatera merila v sporazumu.

— Glede na to, da mnogo sklepov, ki jih sprejmejo samoupravni organi in drugi organi pogostokrat niso izvedeni, bodo družbenopolitične organizacije v sodelovanju s pravno službo presodile, kako obravnavati primere odgovornosti do sprejetih sklepov, ki jih ponekod ne izvajajo.

— Glede na to, da so nekatere TOZD v prvem polletju 1977 poslovale z izgubo, je bilo treba sprejeti program ukrepov za področje proizvodnje premoga vključno z ekonomsko-finančnim pregledom teh ukrepov. Te ukrepe je delavski svet sprejel z namero, da bi z njihovo izvedbo odpravili motnje v poslovanju TOZD proizvodnje premoga.

— Sklenil je, da ustrezne sklepe izdelajo s sodelovanjem TOZD rebalans — popravek gospodarskofinančnega načrta za proizvodnjo premoga za leto 1977.

— Sprejel je predlog normativov stroškov in dohodka proizvodnje premoga za leto 1977, s tem da ga prejme v obravnavo in potrditev SOZD EGS in Interesna skupnost elektrogospodarstva Slovenije. Normativi stroškov so bili deloma znižani in hkrati usklajeni z normativi REK Velenje.

— Soglašal je s predlogom Ljubljanske banke, podružnice Trbovlje, v zvezi z razporeditvijo dohodka za leto 1976, oblikovanje poslovnega sklada in programom financiranja širjenja materialne osnove te podružnice.

— Verificiral je na temelju soglasij delavskih svetov TOZD povečanje cen prevoznih uslug v TOZD Avtoprevoz »Zasavje« z

veljavnostjo od 1. septembra 1977 dalje.

— Odobril je na predlog odbora za družbeni standard REKZ din 15.000 namensko za sofinanciranje obnove in izgradnje ceste na Rabu v okviru krajevne skupnosti Palit, kjer stoji naš počitniški dom.

— Na predlog odbora za družbeni standard REKZ je odobril nabavo televizijskega aprata za počitniški dom na Partizanskem vrhu.

— Sklenil je opozoriti vse TOZD na predlog TOZD GRAMAT glede ovrednotenja novih delovnih mest.

Delavski svet SOZD elektrogospodarstva Slovenije

8. seja delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstva Slovenije je bila 10. 8. 1977 v Mariboru. Udeležili so se je trije naši delegati, namesto osmih. Na tej seji so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— Sprejel je dva dopolnilna oziroma spremljevalna sklepa k sklepom 7. seje tega organa, ki se nanašata na dodatna sredstva oziroma kredite za HE Moste in SENG.

— Sprejel je pravilnik o kriterijih za sklepanje pogodb o izmenjavi električne energije z elektroenergetskimi sistemi izven Slovenije, s tem da da k temu svoje soglasje tudi ISE.

— Sprejel je šifrant elektroenergetskih objektov v predloženi obliki in je namenjen za enotno vodenje dokumentacije in za avtomatsko obdelavo podatkov o elektroenergetskih objektih v okviru SOZD EGS.

— Sprejel je navodilo za označevanje, evidenco in razdelitev investicijske dokumentacije pri izgradnji elektroenergetskih objektov. Navodilo stopi v veljavo 1. januarja 1978.

— Sprejel je planske dokumente Ljubljanske banke, centrale v Ljubljani in podružnice Maribor, to je srednjeročni plan 1976—1980, program urničevanja srednjeročnega plana v letu 1977, program skupnih naložb banke v širjenje nje materialne osnove v letu

1977 in program naložb za širjenje materialne osnove podružnice Maribor v letu 1977.

— Sprejel je pogodbo o pravicah in obveznostih, ki izvirajo iz pooblastila o opravljanju investitorskih poslov pri graditvi elektroenergetskega objekta TOPLARNA Ljubljana II, v predloženem besedilu. Hkrati je sprejel sopodpis pogodbe, ki sta jo sklenili Toplarna Ljubljana, kot investitor in REK Velenje — TOZD Termoelektrarna Šoštanj, kot izvajalec investitorskega inženiringa v predloženem besedilu. Pri tej točki dnevnega reda je bilo precej razprave.

— Imenoval je tri sodelavce v strokovno komisijo pri Gospodarski zbornici Slovenije za presojo zahtevkov za izdajo mnenj za uvoz opreme pri izvršnem odboru zbora delegatov združenja TOZD energetike.

— Sprejel je revidiran in dopolnjen investicijski program za večje število razdelilnih transformatorskih postaj v Sloveniji.

— V zvezi z ustanavljanjem interesne skupnosti za odnose s tujino, o čemer je bil sprejet poseben republiški zakon dne 19. 7. 1977, je sklenil, da bo v sredi avgusta organiziral sestanek predstavnikov DO elektrogospodarstva zaradi skupne obravnave gradiva za javno razpravo, hkrati pa bi se dogovorili tudi o možnih kandidatih za delegate v skupščino te samoupravne interesne skupnosti.

T. L.

ŠTIPENDIJE SO PODELJENE

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo REKZ je na svoji seji, dne 14. 7. 1977 podelil letos razpisane kadrovske štipendije. Te so prejeli naslednji prosilci za študij na visokih, višjih in srednjih šolah:

— FNT — odsek za rudarstvo, Jovan Stojičić, Peter Junož (geologija);

— Ekonomska fakulteta, Anda Špajzer, Nevenka Muhič I. stopnja);

— Filozofska fakulteta — smer psihologija, Slavka Jernejšek;

— Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo, Božo Marot (politologija);

— Tehniška srednja šola, rudarski oddelek Velenje, Pero Ponorac, Vladimir Muhovič, Hamdija Merdanović, Hajrudin Ibrakić, Ostoja Mišić;

— Ekonomska srednja šola, Jožica Verbič;

— Rudarska nadzorniška šola Velenje,

Mihael Kolander, Marjan Bosnar, Marjan Ramšak, Silvo Tomše, Jože Grmšek, Anton Jazbinšek, Emil Laznik, Jože Potočan, Ivan Ulaga, Drago Gumzej, Viktor Kastelic.

Na isti seji je odbor odobril tudi plačevanje šolnin za študij ob delu na visokih, višjih in srednjih šolah naslednjim delavcem:

— Višja upravna šola Danilo Špitaler, Ivi Ule, Ana Klenovšek;

— Višja šola za socialne delavce Ivan Tomšič;

— Srednja komercialna šola, Ivan Selak (povrnitev stroškov za opravljeno maturo).

— Strojna delovodska šola, Jože Ocepek, Ferdo Dobovičnik.

PREDLOG samoupravne organiziranosti elektrogospodarstva Slovenije

Komisija za spremljanje izvajanja programa za izvajanje določil zakona o združenem delu pri SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije, je pripravila predlog samoupravne organiziranosti elektrogospodarstva Slovenije s problematiko in ga v začetku junija tega leta posredovala delovnim in družbenopolitičnim organizacijam v razpravo.

Iz tega gradiva oziroma predloga povzemamo tisti del, ki se nanaša na organiziranost proizvodnje premoga in proizvodnje električne energije, medtem ko predlog zajema tudi organiziranost prenosa električne energije in organiziranost distribucije električne energije, nadalje organiziranje razvojno investicijske dejavnosti, organiziranje dejavnosti elektrogospodarstva po območjih in organiziranost sistemskih funkcij v elektrogospodarstvu.

Komisija predlaga naslednjo samoupravno organiziranost:

— proizvodnje premoga

TOZD proizvodnje premoga (odkop, pripravljalna dela, jamski transport in sortiranje premoga ter vzdrževanje prostorov), združujejo svoje interese v delovni organizaciji za proizvodnjo premoga in nadalje skupaj z delovno organizacijo TE v SOZD REK. Skupen prihodek na pragu TE se razporeja na osnovi samoupravnega sporazuma med DO proizvodnje premoga in DO proizvodnje električne energije. DO TE združuje delo in sredstva tudi v SOZD EGS.

Po akcijskem programu REK Zasavje združujejo delavci TOZD proizvodnje premoga delo in sredstva v delovno organizacijo proizvodnje premoga ter nadalje v SOZD REKZ, v katero se združuje tudi bodoča delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje. V SOZD EGS

se opravlja kot sistemska funkcija v ustrezni službi usklajevanja in programiranje srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih planov in elektroenergetskih bilanc ter organizira služba za dispčiranje premoga za potrebe elektrogospodarstva.

Podobna organizacija je predvidena tudi v REK Velenje. Rudniki rjavega premoga Senovo, Kanižarica, Laško in Kočevje težijo k ožji povezavi z OZD elektrogospodarstva zaradi prodaje določenih količin premoga za potrebe elektrogospodarstva, in sicer: Senovo z DO TE Brestanica, Kanižarica z DO Toplarna Ljubljana, Laško z DO Toplarna Ljubljana in Kočevje do ukinitve eksploatacije premoga, z DO Toplarna Ljubljana.

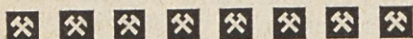
Za takšno dograjevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti je pogoj usklajena dolgoročna energetska bilanca (premog, nafta, plin, električna energija), kot tudi strokovna ekspertiza uporabnosti posameznih vrst premoga za posamezne elektrarne in toplotarne v okviru elektrogospodarstva.

— proizvodnje električne energije

Vsaka HE se organizira kot TOZD razen malih HE, ki nimajo pogojev za TOZD, se združujejo v poseben TOZD ali pa se združujejo v že obstoječi TOZD HE.

TOZD HE pa se združujejo na reki Dravi v DO Dravske elektrarne, na reki Savi v DO Savske elektrarne in na reki Soči v DO Soške elektrarne.

V termoelektrarnah se organizirajo TOZD, ki pa se združujejo v okviru posameznih bazenov v delovno organizacijo TE, za proizvodnjo električne energije, in sicer: DO TE Šoštanj,

DO TE Trbovlje, DO TE Brestanica in DO Toplarna Ljubljana.

Vse DO za proizvodnjo električne energije se zaradi usklajenega delovanja vseh proizvodnih kapacitet v enovitem elektrogospodarskem sistemu Slovenije, ekonomičnejšega poslovanja in zaradi skupne prodaje električne energije in prilagod-

ljivosti posameznih agregatov potrebam po električni energiji, združujejo v sestavljeno organizacijo združenega dela elektrogospodarstva Slovenije (SOZD EGS).

Predlog vsebuje še problematiko in okvirne naloge posameznih delovnih organizacij, TOZD in DS Skupnih služb.

Organiziranost proizvodnje primarnih virov energije

Republiški komite za energetiko je sredi junija v prostorih Doma elektrogospodarstva v Ljubljani, obravnaval vprašanje organiziranosti Združenih elektrogospodarskih podjetij Slovenije, nadalje gospodarski načrt Združenih elektrogospodarskih podjetij Slovenije za leto 1977, izgradnjo hidroelektrarn na Soči ter sistem in politiko cen v energetiki.

Republiški komite je bil seznanjen s strani predstavnikov SOZD EGS, da je glede organiziranosti proizvodnje virov energije za potrebe proizvodnje v termoelektrarnah podana jasna opredelitev, in sicer:

— TOZD premogovnikov se organizirajo v delovne organizacije;

— termoelektrarne združujejo svoje delo in sredstva v delovnih organizacijah;

— delovne organizacije premogovnikov in delovne organizacije termoelektrarn pa združujejo svoje neposredne interese v SOZD REK za posamezna področja (Velenje, Zasavje), s tem, da je planiranje skupno. Na področju proizvodnje električne energije, v času takratne razprave, ni bilo predvidenih organizacijskih sprememb, pač pa sta obstajali dve stališči za

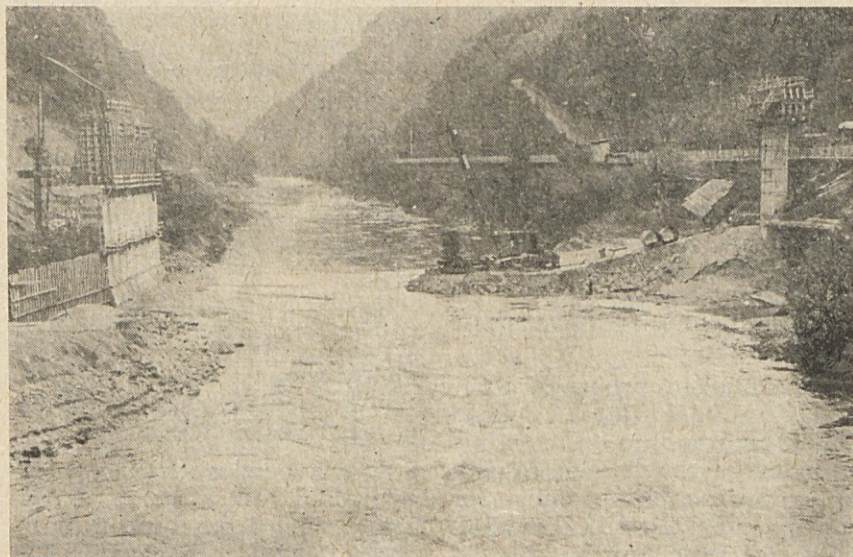
organiziranje prenosa električne energije.

Komite je ugotovil, da je s potekom opravljenih del lahko zadovoljen, ker je prišlo do določenih sprememb, predvsem na področju delitve skupnega prihodka. Tudi področje dohodkovnih odnosov terja temeljito obravnavo v katero je vključen tudi ISE. V razpravi so opozorili tudi na problem sistema organiziranosti v surovinski dejavnosti. Premogovniki namreč izvajajo investicije v lastni režiji, zato so še toliko bolj potrebni strokovne in denarne pomoči. Potrebne so tekoče in perspektivne raziskave. Ob zaključku razprave je komite sprejel vrsto ugotovitev, ki se nanašajo na nadaljnjo delo posameznih komisij oziroma delovnih skupin s področja samoupravnega organiziranja, nujnost reorganizacije EGS itd.

Pri obravnavanju gospodarskega načrta Združenih elektrogospodarskih podjetij Slovenije, je komite ugotovil na podlagi podanega poročila, da je poslovni rezultat za letošnje leto negativen. Govora je bilo tudi o investicijskih vzdrževalnih delih, zmanjšanju uvoza opreme, čim racionalnejši proizvodnji, uporabi normativov stroškov in delovne sile itd. in je temu ustrezno sprejel tudi vrsto sklepov.

Obravnaval je še vprašanja pričetka gradenj hidroelektrarn Solkan in Kobarid. Oba projekta sta bila aktualizirana, glede na to, da so bili projekti izdelani že pred leti. Komite je podprl izgradnjo hidroelektrarne na Soči z izjemo tistega dela, ki je zaščiten. Medtem pa je treba problem gradnje HE Kobarid čimprej razčistiti s komitejem za varstvo okolja ter pričeti s pripravljalnimi deli.

Naslednja seja republiškega komiteja za energetiko je bila 29. junija 1977 v prostorih RKE. Na tej seji so obravnavali izvajanje energetske bilance za leto 1977 in program razvoja elektroenergetskih objektov SRS za pokrivanje porabe električne energije v obdobju 1981—1985—1990. Pregledal je ra-

Gradnja stebrov oziroma upornikov za nov most čez Savo v Trbovljah hitro napreduje. (Foto A. Bregant)

ziskovalne naloge po programu ukrepov za racionalizacijo pridobivanja, pretvarjanja, transporta in porabe energije. Na koncu pa je obravnaval še energetsko cono Koper. K posameznih točkam je sprejel vrsto ugotovitev, zaključkov in sklepov. Med ugotovitvami in zaključki je tudi ta, da je treba glede gradnje TE in TO po mnenju tega komiteja potrebno ustaviti obratovanje TET I in

pristopiti k izgradnji TET III zaradi vzdrževanja ravni proizvodnje premoga, manjše emisije prahu, onesnaženju Save ter toplotne oskrbe Trbovelj oz. Zasavja ter njeno obratovanje prilagoditi režiji deponiranega premoga. Toplarne naj bi predstavljale dopolnitev v elektroenergetskem sistemu in je njihov osnovni namen zagotovitev toplotne energije, pri čemer je sprejemljivejša varianta, ki

predvideva izgradnjo dveh toplarn.

Od teh razprav in sprejetih sklepov pa je bil storjen v zadnjem obdobju, tako v okviru SOZD EGS, kakor tudi v okviru REKV in REKZ, velik korak naprej. Delavci v obeh kombinatih so se že odločili na zadnjih referendumih za pot, ki so jo s posebnim programom že preje trasirali v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu.

V razpravi so štirje osnutki novih zakonov

V sindikalnem poročevalcu št. 4 in 5, ki izhaja kot priloga Delavske enotnosti, z dne 9. 7. 1977 so bili objavljeni osnutki štirih pomembnih republiških zakonov, ki jih bodo letos v jeseni sprejemali delegati v republiški skupščini. Gre za nadaljnjo potrjevanje pravic delavcev, ki so jih zapisali v ustavo in zakon o združenem delu ter poglobili delavsko samoupravljanje, ki je temelj naše družbenopolitične ureditve.

Objavljeni so bili osnutki oziroma predlogi zakona o organu samoupravne delavske kontrole, zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela, zakona o referendumu in drugih oblikah osebne izjave, ter osnutek zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

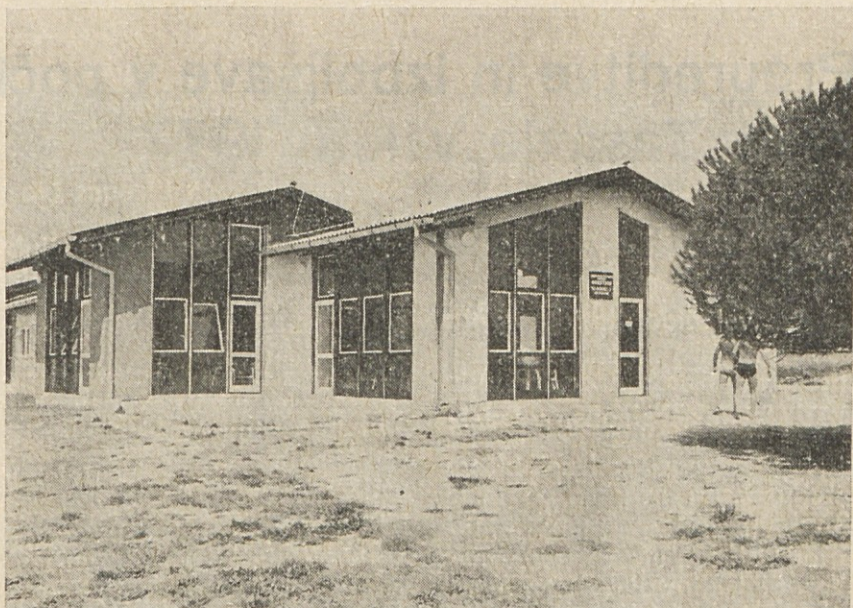
Osnutki vseh štirih zakonov so bili objavljeni z namenom, da se z njihovo vsebino seznani čim večje število delavcev. Sicer pa vodi javno razpravo na objavljene osnutke zakonov sindikalna organizacija. V posameznih TOZD organizirajo in vodijo ter razprave osnovne organizacije sindikata. Te so dolžne, da s sodelovanjem vseh organiziranih družbenih sil in ob pomoči občinskih sindikalnih svetov ter drugih sindikalnih teles poskrbe, da bodo s vsebino usnutkov vseh naštetih zako-

nov seznanjeni vsi delavci. Poskrbeti je treba zato, da se bodo v razpravo aktivno vključili res vsi delavci.

Osnutek zakona o organu samoupravne delavske kontrole ni posebno obsežen, vendar je vsebinsko tako bogat, da bo odsej zajemal vse pristojnosti in pravice, ki jih ima samoupravna delavska kontrola v TOZD in delovni organizaciji. Z izdajo tega zakona naj bi pripomogli k večji dejavnosti in večji učinkovitosti samoupravnih delavskih kontrol v TOZD in delov-

nih organizacijah pa tudi v drugih organizacijah. Z vsebino tega zakona naj bi se predvsem dodobra seznanili vsi člani samoupravnih delavskih kontrol v TOZD in delovni organizaciji.

Osnutek zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in imenovanje poslovnih organov v organizacijah združenega dela ureja pomembno področje dejavnosti samoupravnih organov. Zakon o združenem delu niti ustava podrobneje tega ne obravnava. Osnutek zakona zajema splošne določbe, v drugem

Del objektov samoupravne počitniške skupnosti Hrastnik v Novigradu. Objekti so namenjeni za letovanje članov hrastniških kolektivov, pa tudi za letovanje delavcev REK Zasavje. (Foto J. Kirič)

poglavju pa obravnava volitve in odpoklic organov upravljanja v OZD in v drugih oblikah združevanja dela in sredstev. V tem poglavju so zajeta določila, ki se nanašajo na volitve in odpoklic delegatov v delavskem svetu OZD in TOZD, (razpis volitev, volilni organi, kandidiranje, glasovanje pri volitvah delavskega sveta, ugotavljanje izida glasovanja in volilnega izida, nadomestne volitve in odpoklic). Posebej je obravnavano poglavje o volitvah in odpoklicu delegatov v delavskem svetu delovne organizacije in sestavljene organizacije ter razpis volitev v novo ustanovljeni temeljni organizaciji oz. delovni organizaciji. Nadaljnje določbe se nanašajo na volitve in odpoklic organov upravljanja v drugih oblikah združevanja dela in sredstev, volitve in odpoklic delavskega sveta delovne skupnosti, varstvo in volilne pravice, imenovanje poslovodnega organa v OZD ter končne določbe. Pred leti je vso to materijo urejal zvezni zakon, ki pa je bil z novo ustavo skorajda v celoti razveljavljen, zato je bilo ob volitvah pogosto precej nejasnosti, ki smo jih odpravljali deloma z določili notranjega akta, deloma pa s praktičnimi

izkušnjami. Odslej bomo urejali vprašanje volitev in odpoklicov organov upravljanja v skladu z določili novega zakona.

Osnutek zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja obsega 46 členov. Vsebuje temeljna načela, referendum — referendum družbenopolitičnih skupnosti in krajevnih skupnosti, referendum v temeljni organizaciji združenega dela in v drugi organizaciji združenega dela in referendum v samoupravni interesni skupnosti. Posebno poglavje se nanaša na zbore delavcev, zbore delovnih ljudi in občanov, popisovanje in posebne pismene izjave ter končne določbe. V bodoče se bomo z referendumi srečevali vse pogostejše, zato je prav, da se z vsebino zakona že sedaj seznani sleherni delavec našega kombinata.

Osnutek zakona o medsebojnih razmerjih delavcev je od teh štirih zakonov najobsežnejši, saj ima skupno 233 členov. Zakon bo urejal, ko bo sprejet, celotno področje delovnih razmerij in vsebuje naslednjih sedem področij: splošne določbe, medsebojna razmerja delavcev v združenem delu, delovna razmerja med delavci zaposlenimi

pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in sredstvi v lasti občanov, pri civilnopravnih in fizičnih osebah, to je privatnikih, nadzorstvo, začasno in občasno delo, kazenske določbe in predhodne in končne določbe. Med temeljnimi določbami so poglavja o sklenitvi delovnega razmerja, pravice, obveznosti in odgovornosti delovni čas, odmori, počitki in lavcev v delovnem razmerju, dopusti, osebni dohodki delavcev, varstvo pri delu s splošnimi določbami, varstvo žena, mladine, invalidnih oseb in starejših delavcev, odgovornost delavcev s splošnimi določbami, disciplinsko in odškodninsko odgovornostjo, prenehanje delovnega razmerja, varstvo pravic delavcev, delo na domu, posebne določbe itd.

Predlagamo, da se vsi delavci našega kombinata udeležijo javnih razprav o vsebini osnutkov vseh štirih zakonov, ki jih bodo organizirale osnovne organizacije sindikata v posameznih TOZD in DS SS poudarjamo, da moramo tudi ob tej priliki pokazati naš živ interes za čimboljše rešitev predlaganih določil v novih zakonih.

Preureditve in izboljšave v počitniških domovih REK Zasavje v letu 1977

Iz leta v leto se ob pričetku letovalne sezone vprašujemo, kako in kje bomo letovali oz. na kakšen način bomo preživeli težko pričakovani letni dopust. Vtisi, ki si jih pridobimo v tem kratkem času počitnikovanja, nas spremljajo še dolgo za tem in povzročajo dobro voljo ob prijetno preživetem dopustu ali pa nas spravljajo v slabo voljo ob neprijetnih spominih. Poleg lepega vremena, prijetne družbe, dobre hrane, ob preživljanju brezskrbnih dopustniških dni, na razpoloženje do-

pustnika v veliki meri vpliva tudi solidna nastanitev oz. dodelitev ustreznih prostorov v času bivanja ob morju ali v planinah. Ni vseeno ali se družina letovalca tišči v ozkih, temnih ali celo zamazanih prostorih, brez možnosti uporabe tekoče vode preko dneva in ob neustreznih sanitarijah ali pa da lahko tudi v primeru slabega vremena prijetno preživi dan v skupnih ali ostalih bivalnih prostorih ob igranju namiznega tenisa, gledanju televizije ali pri-

jetnega razgovora v ožjem družinskem krogu.

Pretežna večina naših delavcev preživi svoj redni letni dopust v naših počitniških domovih na Rabu, v Crikvenici ali Novigradu ter v planinskih postojankah na Partizanskem vrhu. Trenutno stanje naših domov ne nudi vedno vsega »komforta«, ki ga letovalec pričakuje. In ravno zaradi tega oz. zaradi zahtev posameznih občinskih sanitarnih in ostalih inšpekcijskih služb, je bilo sklenjeno, da se v letu 1977 resno

pristopi k preureditvi oz. izboljšavi stanja naših počitniških domov.

Največ obnovitvenih del in seveda tudi potrebnih sredstev je bilo vloženih v adaptacijo počitniškega doma na Rabu. Pred pričetkom letovalne sezone v letošnjem letu nam je uspelo temeljito preurediti vilo Kaldano. Celotna notranjost tega objekta je bila obnovljena. Dograjeni so bili tudi dve kopalnici. Nespremenjen je moral ostati le zunanji videz objekta. Dograjeno je bilo tudi priročno skladišče oz. orodjarna, garderoba za zaposleno osebje, prepleškani pa so bili tudi skupni prostori oz. pretežni del paviljonov.

Vsa navedena dela je izvajalo podjetje GIP Beton Zasavje, Zagorje, TOZD operativa Domžale, na osnovi podpisane pogodbe. Po prevzemu objekta oz. po inšpekcijskem ogledu s strani inšpekcijskih služb Sob Rab so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti, ki pa jih je izvajalec dolžan po določenih pogodbah odpraviti.

Odrpito je ostalo glavno vprašanje urejenosti počitniškega doma na Rabu, to je preureditev dosedanjih neustreznih bivalnih prostorov v paviljonih ter spremljajočih sanitarnih objektov. Novi objekti, ki bi zamenjali stare, bi morali biti zgrajeni skladno z zahtevami urbanistične urejenosti področja Palit, ob upoštevanju vseh higiensko tehničnih norm in predpisov. Želja nas vseh je, da se bo naš delavec-letovalec v času zasluženega letnega oddiha prijetno počutil in odpočil.

S tem v zvezi so že vzpostavljeni stiki s pristojnimi službami in organi občine Rab, dogovorjen pa je tudi skupni sestanek na katerem naj bi bila podana osnova za pričetek reševanja dokončne obnovitve počitniškega doma na Rabu.

Tako na Rabu, kakor v počitniškem domu v Crikvenici je bila odprava ugotovljenih pomanjkljivosti s strani posameznih inšpekcijskih služb pogojno

vezana na dostavo obratovalnega dovoljenja doma v tej sezoni.

Naš dom v Crikvenici je bil v letošnjem letu dodatno zaščiteno z atestirano strelvodno napeljavo, zgrajena je bila hidrantska mreža z vsemi potrebnimi priključki, nabavljeni in montirani so bili potrebni gasilni aprati, izvedena pa so bila tudi manjša ostala popravila. Potrebna dela je izvajalo podjetje Instalater Rijeka OOUR Crikvenica, ob pomoči naših delavcev, ki so izvajali težaška dela. S tem ukrepom je bil izpolnjen pogoj za pridobitev obratovalnega dovoljenja doma, niso pa bile odpravljene manjše napake oz. pomanjkljivosti kot so: temeljito popravilo omar in postelj, popravilo pritličnih sanitarij ter obnovitev pripadajoče kanalizacije. Vse našete in naknadno ugotovljene pomanjkljivosti bo potrebno odpraviti do pričetka prihodnje letovalne sezone.

Novo počitniško naselje v Novigradu je v letošnjem letu le malo spremenilo svoj videz. Ker so objekti v naselju praktično novi, so preko počitniške

skupnosti Hrastnik potekala le dela v zvezi z urejevanjem okolice doma. Urejevali so zelenice, parkirni prostor itd.

Dopustniki, ki si želijo miru in izletov po naših okoliških vrhovih, se čestokrat odločijo za bivanje v planinski postojanki na Partizanskem vrhu. Zaradi bližine tega doma večkrat koristijo »vikend počitnice« na Partizanskem vrhu. V gorah preživijo dan ali dva, največkrat preko proste sobote in nedelje. Kljub prednosti, ki jo nudijo čudovita okolica, mir v gorah in bližina te izletniške točke, dom tudi v sezoni ni polno zaseden, razen v primerih organiziranih skupin. Da se gostje ob večerih ne bodo dolgočasili, je bil nabavljen barvni televizor. Na objetku samem so bila v letošnjem letu izvršena manjša popravila vzdrževalnega značaja. Za ostala večja dela kot so zaščita objekta z novim strelvodom, ureditev sanitarij ter skladiščnih prostorov in modernizacija centralnega ogrevanja, pa se bomo morali odločiti v čim krajšem času.

Anton Hančič

Družini Maleš in Pšunder sta preživeli lepe dni na letovanju v avto-campu Sirena pri Novigradu. (Foto A. Bregant)

Ne smemo pozabiti — dolžni smo opozoriti!

(Ob obletnici začetka druge svetovne vojne)

Prvega septembra 1977 mineva že kar dve leti manj kot štiri-deset let, ko so Hitlerjeve horde vdrle prek takratne poljske meje in praktično izzvale drugo svetovno vojno. Največja vojna v zgodovini človeštva, ki jo je začel »führer« nemškega naroda in rajha, je kmalu zajela ves svet. V spopadu je sodelovalo 61 držav s preko dve milijardi ljudi. Mobilizirali so 110 milijonov mož in žena, na bojiščih jih je padlo preko 55 milijonov, 35 milijonov pa jih je bilo ranjenih. Nacisti so v zloglasnih tovarnah smrti pobili več kot enajst milijonov civilistov.

Hitler se z Wehrmachthom, SS in obveščevalno službo ni bojeval samo na fronti, ampak je napade na svoje žrtve načrtoval po »subverzivni konceptiji«. Ta je bila sestavni del strategije Blitzkriega — bliskovite vojne nacistično-nemškega militarizma — pomagala naj bi premagati nasprotje med daljnosežnimi vojnimi cilji na eni in omejenimi vojaškimi efek-tivi in sredstvi nemškega imperializma na drugi strani.

O nacističnih petokolonaših in razpredeni »rjavi« mreži špijonov so nekaj let pred vojno opozarjali nemški antifašisti. Dokumentirano so navedli, da v državah izven Nemčije deluje 24 tisoč nacističnih celic z nad dva tisoč poklicnih in preko 20 tisoč prikritih agentov. Hitlerjev nemški rajh je iz prikritih fondov letno financiral njihovo špijonsko, diverzantsko in propagandistično dejavnost z vsoto takratnih 250 milijonov mark. K posebnim metodam nacističnih agentov so sodile izpopolnitev špijonaže, terorja, organizacija atentatov in umorov, tihotapstvo orožja in podobno. Razširjali so poskuse, da znotraj prizadetih dežel s pomočjo organizirane političnega razbijaštva, omogočijo »rjavi« vojaški napad in pripravijo teren za oku-

pacijo, ustrezno posebnim pogojem vsake posamezne dežele.

Ko je zloglasni Himmler, vodja SS in vse nemške policije, leta 1942 govoril na grobu svojega namestnika krvavega Heydricha, organizatorja nasilja širom okupirane Evrope in dejanskega vodje nacističnih obveščevalnih služb, ni zastonj poudaril, da je imel pokojni Heydrich velike zasluge za ne-krvavi pohod nemške vojske v Vzhodno marko (tako so nacisti imenovali Avstrijo), na Sudetsko, Češko in Moravsko, prav tako tudi za »osvoboditev« Slovaške. Mi bi dodali njegove »zasluge« še pri zasedbi delov Slovenije, Štajerske in Gorenjske leta 1941.

Iz dokumentov stečajne mase nacističnih obveščevalnih služb je danes povsem jasno in dokumentirano, da ko se je Tretji rajh z »anschlusom« Avstrije pojavil na mejah predvojne Jugoslavije, so nacistične obveščevalne službe predvsem iz centrov v Avstriji, organizirale špijonažo, diverzijo in peto kolono v Jugoslaviji. V teh centrih so bili večinoma avstrijski častniki in uradniki. Avstrija je bila takrat v polnem pomenu besede baza za oborožen napad na Jugoslavijo, Avstrijci pa pobudniki in organizatorji teh priprav. Zato je treba danes posebej poudariti, da Avstrija ni bila žrtev agresije, ampak njen sestavni del.

Ugotoviti moramo, da so nemajhno pomoč »rjavi nacistični mreži vohunov« nudili pripadniki nemške manjšine v Jugoslaviji. Vojaški delež te pete kolone sicer ni bil odločujoč za aprilski zlom in kapitulacijo bivše jugoslovanske vojske. Hkrati pa danes z vso odločnostjo argumentirano odklanjamo razlage v sodobni nemški znanstveni literaturi, da petokolonsko delovanje jugoslovanskih Nemcev ni bilo vnaprej pripravljeno in načrtovano. Prav tako ni res, da ti Nemci niso delovali v špijonaži, diverziji in

sabotaži ter s tem pripomogli k razbitju predaprilske Jugoslavije. Med odločilne dejavnike, ki so povzročili zlom in kapitulacijo v aprilu 1941, pa je brez vsakega dvoma treba šteti tudi odnose v kraljevini, nerešena narodnostna in socialna vprašanja, dejavnost domačih fašističnih organizacij in na kapitulacijo pripravljene voditelje meščanskih strank.

Jugoslovanski narodi so 27. marca 1941 na pobudo KPJ odločno odklonili pristop k Trojnemu paktu fašističnih sil. To je KPJ omogočila, da je revolucionarni pritisk množic razvijala v smeri narodnoosvobodilnega revolucionarnega gibanja. Čeprav je jugoslovanska vojska po nekaj dneh bojov kapitulirala, so dogodki 27. marca mnogo pomenili, saj so napad na Sovjetsko zvezo zavlekli več kot za pet tednov, kar je najbolj občutil nemški Wehrmacht pred Mosko v zimi 1941/1942.

Fašistični zavojevalci so Jugoslaviji, posebej še Sloveniji namenili usodo, ki je bila hujša kot v katerikoli okupirani deželi. Z razkosanjem Jugoslavije, z organiziranjem bratomorne vojne in z drugimi metodami so nameravali uničiti tudi ljudstvo. Jugoslovanski narodi pa so pod vodstvom KPJ z oboroženimi vstaji 1941. leta na te načrte zavojevalcev junaško odgovorili in potrdili, da narod, ki se bojuje za svojo svobodo ne more biti pokorjen in zasuznjen. S tem v zvezi pa moramo hkrati naglasiti, da se boj proti fašizmu pri nas ni začel 1941. leta, ampak že davno prej, ko je KPJ začela združevati vse napredne sile v ljudsko fronto in nadaljeval v Španiji, kjer se je prek 2000 Jugoslovancev borilo proti Francu, združenim z nemškimi in italijanskimi fašisti.

Jugoslovanska partizanska fronta je bila do 1943. leta edina druga fronta v Evropi. Tako lahko danes upravičeno zapišemo, da so drugo svetovno vojno proti »fašističnemu novemu

redu» poleg treh velikih zaveznikov ZSSR, Anglije in ZDA ter Kitajske, vodili in dobili tudi Jugoslovani pod Titovim vodstvom. Predstavniki Tretjega rajha so podpisali kapitulacijo 8. maja 1945 v Berlinu. Pri nas je nemška armada skupaj s kvislinškimi enotami kapitulirala teden dni kasneje na Koroskem. Naša sodišča so po vojni opravila tako s kvislingi, kot z dosegljivimi vojnimi zločinci.

Pokojni Moša Pijade je že 1942. leta zapisal, tovariš Tito pa je 1944. v svojem zgodovinskem govoru na Visu poudaril, da bodo ljudstva z ostanki fašizma morala v svojih deželah opraviti sama. Mi smo to opravili z vso doslednostjo.

V še ne tako davni preteklosti je fašizem izgubil oblast na Portugalskem, v Grčiji, dokončno jo izgublja tudi v Španiji. Vsekakor pa nas morajo vznemiriti vesti o pojavih rjavosrajčnikov in neonacistov po svetu, posebej v sosedni Avstriji.

Z državno pogodbo se je Avstrija zavzela, da bo dosledno izvršila denacifikacijo in da bo na svojem ozemlju preprečila sleherni poskus oživljanja ali obnavljanja nacizma v kakršni koli obliki. In kako se avstrijske oblasti obnašajo do teh obveznosti? Na avstrijskem ozemlju se vrstijo razne odkrite in prikriti nacistične manifestacije. Dokazov za to je veliko. Najhujši so primeri tistih, ki se javno sklicujejo na svojo nacistično preteklost. Rezultati takšnega početja pristojnih avstrijskih oblasti so očitni. Pred leti so z vsemi nacističnimi slovesnostmi pokopali posmrtno ostanke kremiranega SS Obersturmbannführerja Otta Skorzenya, rešitelja italijanskega diktatorja Mussolinija. Med drugimi esesovskimi in vojaškimi odličniki, je bil odposlanec Hitlerjevega naslednika velikega admiralja in vojnega zločincea Dönitza. Skorzeny je dobil po vojni zatočišče pri španskem diktatorju Francu, njegov pepel pa na Dunaju. Spomladi letos so po Dunaju demonstrirali sudetski Nemci, ki so 1938. leta po-

magali razbiti Čehoslovaško. V začetku julija letos, nekaj tednov potem, ko je po Braunau — rojstnem mestu »führerja«, marširalo 25 tisoč nacistov iz Avstrije in ZR Nemčije, so pripadniki SS in Wehrmachta zakorakali tudi po Gradcu. Vsi so bili »nališpani« z nacističnimi odlikovanji. Nekaj tisoč bivših okupatorjev organiziranih v »zvezi vojnih tovarišev« je v bojnih formacijah korakalo po ulicah Gradca, nekaj deset kilometrov od jugoslovanske meje. To nacistično predstavo pa je posredovala tudi avstrijska televizija.

Do pojavov nacističnega in neonacističnega delovanja na avstrijskem ozemlju pa nikakor ne morejo biti indiferentni vsi tisti narodi in vse tiste države, ki so bile žrtve nacizma in fašizma. Le-te so se na podlagi grenkih izkušenj in ogromnih žrtev zavezale, da se bodo odločno postavile po robu slehernemu poskusu oživljanja nacizma.

Vse nam, posebej še udeležencem NOB, je dobro znana aktivna udeležba avstrijskih nacistov pri razbitju Jugoslavije 1941. leta. Poleg tega dobro vemo, da je bil Hitler Avstrijec, prav tako Kaltenbrunner, ki je na čelu gestapa nasledil krvnika Heydricha; tudi Eichman, zločinski rabelj milijonov Židov je živel in deloval v Avstriji. Globocnik, ki je prišel iz Avstrije, je v svojem štabu akcije Reinhard (pobili so prav tako milijone Židov, Poljakov in Rusov) zaposlil nad 90 odstotkov Avstrijcev. Tudi generala Rendulic in Loehr sta bila Avstrijca.

V Avstriji so poleg domačinov takoj po vojni pristale še množice nacističnih funkcionarjev, gestapovcev in obveščevalcev nacističnih obveščevalnih služb, kjer so počakali, da v ugodnejših razmerah spet začno ribariti v kalnem.

Nacisti in neonacisti so v Avstriji močno povezani s političnim življenjem. Poznavalci razmer trdijo, da jih je v Avstriji preko 300 tisoč. Nobena od vladajočih političnih strank nima

na volitvah možnosti večine brez njihove pomoči.

Avstrijski antifašisti, ki niso maloštevilni in ki se zavedajo nevarnosti, ki jo nosi oživljanje nacizma, razlagajo pojav poskusov fašizma in nacizma pri njih s posebnimi značilnostmi avstrijskega fašizma v preteklosti. Medtem ko so bili ideološki koreninacizma v Nemčiji protijudovstvo, protikomunizem in protislovanstvo, so bili koreninacizma v velikonemški ideologiji, po kateri je Avstrija del velikonemškega rajha. Še v času avstroogrske monarhije so nemško govoreči Avstrijci tlačili druge nemške narode, posebej slovanske. Vedno pa so bile njihove osvajalne ambicije obrnjene na jugovzhod — na Balkan.

Vsa povojna dogajanja so zgovorno potrdila, posebej na avstrijskem primeru pa znova potrjujejo, da kolikor so bili v nekaterih deželah popustljivejši do nacističnih in fašističnih ostankov, toliko bolj se jim je takšen odnos maščeval. Podcenjevanje prvih nastopov Hitlerjevih rjavosrajčnikov so najprej drago plačali Nemci sami, predvsem pa njihov delavski razred. Visok račun pa so zaradi Hitlerjevih vojnih avantur, divjanja esesovskih tolpa in nemške vojske plačali skoraj vsi narodi Evrope, med njimi tudi Avstrijci z nekoliko skromnejšim deležem.

Poleg navedenih nacističnih provokacij se moramo pri nas še posebej zavedati, da so se v zadnjem času povečali sovražni napadi na našo deželo in njeno družbeno ureditev. Najmočnejše jamstvo za mir v Jugoslaviji je enotnost in odločnost jugoslovanskih narodov in narodnosti pri graditvi socialističnega samoupravnega sistema ter vodenje dosledne neuvrščene politike in politike aktivne in miroljubne koeksistence. V okviru teh prizadevanj sta zagotovilo tudi obrambni in varnostni sistem, temelječa na dolžnosti in pravici vseh in vsakogar do varovanja pridobitev našega razvoja. Predvsem komunisti in borci NOB imamo trajno obvez-

nost, da stalno skrbimo za izboljšanje sistema vseljudske obrambe in družbene samozščite, da med vsemi občani razvijamo zavest, da obramba domovine ni samo njihova ustavna pravica in obveznost, marveč tudi vprašanje časti in patriotizma slehernega posameznika.

V okvir teh naših prizadevanj spada tudi opozarjanje zlasti mlade generacije na budnost zoper oživljeno delovanje fašističnih in nacističnih organizacij pri neposrednih sosedih.

Obletnica dneva začetka druge svetovne vojne je za to vsekako primerna.

Karl Forte-Marko

PROSLAVA dneva srbskih rudarjev v REIK Kolubara

Srbski rudarji proslavljajo vsako leto 6. avgusta svoj dan rudarjev. Ta dan je za njih dela prost in ga proslavljajo običajno na zelo slaven način z odpiranjem novo zgrajenih objektov in naprav. Od leta 1973 dalje je kolektiv naše delovne organizacije tesno povezan s kolektivom Rudarsko elektroenergetskega kombinata Kolubara—Vreoci, čemur služi kot osnova sklenjeni sporazum, ki sta ga sprejela delavska sveta obeh delovnih organizacij in se nanaša na tesno sodelovanje obeh kolektivov na najrazličnejših področjih — samoupravnem, družbenopolitičnem, tehničnem ipd.

Letošnje proslave dneva srbskih rudarjev, ki jo je organiziral kolektiv REIK Kolubara, so se z naše strani udeležili delegati Jože Zorčič, inž., direktor TOZD RP Hrastnik, Mirko Pirnaver za sindikalno organizacijo, zaposlen v TOZD RP Trbovlje in Drago Grujič, zaposlen v TOZD RP Zagorje, za svet ZK. Na proslavi, ki je potekala v soboto, 6. avgusta, na novem dnevnem oz. površinskem kopu lignita v Kolubari, je sodelovalo poleg članov kolektiva tudi okrog 200 vabljenih gostov. Številni med njimi so bili predvsem iz SR Srbije, iz drugih naših republik, pa tudi številni gostje iz drugih držav (ZR Nem-

čije, Švedske itd.), od koder so Kolubari dobavljali opremo za novo investicijsko izgradnjo.

Delavcem tega kombinata je na proslavi govoril in jim čestital k doseženim uspehom predsednik predsedstva SR Srbije Radoslav Marković. Veliko ljudsko zborovanje je potekalo v tamnavski vasi Kalenič pri Lazarevcu, kjer so v neposredni bližini odprli tudi nov površinski kop lignita z imenom Tamnava. Govornik je poudaril, da predstavlja energetika eno od treh pomembnih planskih nalog v srednjeročnem obdobju. Kombinatski Kolubara, v katerem so lani nakopali več kot 8 milijonov ton lignita, se je s to proizvodnjo prebil med največje rudnike lignita pri nas. Ima pa velike zaloge premoga tudi za nadaljnjo povečanje proizvodnje. Njihov premog uporablja predvsem v termoelektrarnah za proizvodnjo električne energije. Računajo, da imajo okrog 5 milijard ton rezerv lignita, zato se po svojih zalogah uvršča med največje premogovnike v naši državi. Po njihovem srednjeročnem programu, naj bi do leta 1980 pridobili 24 milijonov ton premoga, leta 1985 pa že okrog 40 milijonov ton. Pri financiranju izgradnje novega površinskega kopa sodeluje tudi elektrogospodarstvo SR Hrvatske. Na temelju povečanega izkopa premoga bo kombinat do leta 1980 skupaj s termoelektrarno Obrenovac, zgradil med drugimi objekti tudi novo TET z zmogljivostjo 300 MW za potrebe elektrogospodarstva SR Hrvatske. Združevanje sredstev in dela predstavlja torej pomembno uresničevanje določil nove ustave in zakona o združenem delu, hkrati pa je tudi prepričljiv dokaz uspešnega samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja.

Čestitkam k doslej doseženim uspehom se pridružujemo tudi delavci našega kombinata.

Nekaj podatkov o tamnavskem gigantu.

Rudarji Srbije in vsa naša energetika so dobili za 6. avgust — dan rudarjev Srbije veliko nagrado. Velikanski bager-

Posnetek iz sindikalnih športnih iger delavcev REK Zasavje. Mali nogomet na igrišču TVD Partizan Trbovlje. (Foto A. Bola)

ji so ta dan svoje žlice zarili v plodno tamnavsko orno zemljo, pod katero ležijo milijoni in milijoni, skorajda neizčrpna zemeljskega bogastva — lignita.

Ta leži komaj 16—17 m pod površjem. Startal je največji površinski kop Tamnava v jugoslovanskem merilu. Marsikdo bi se čudil, da so tu »uničili« 3000 ha zelo plodne zemlje, na meji med občinami Lazarevac, Obrenovac, Lajkovac in Ub. Vendar to začudenje zbledi pred geološkimi in ekonomskimi pokazalci. Pod vsakim m² odkupljenih njiv leži 25 ton lignita. Realne ocene govore o tem, da ga bo dovolj za celo naslednje stoletje. Torej je bogastvo, ki leži pod površino večja od bogastva zemlje na površini. Bogastvo nad bogastvom. Strokovnjaki so izračunali, da je lignit 500-krat več vreden od zemlje, katero bo sicer možno kasneje deloma vnovič uporabiti za delo. Poleg tega bo Tamnava že v začetku zaposlila 800 delavcev, ko bodo pričeli eksploatirati površinski kop, v celoti pa skupno 2.700 delavcev.

Rudarji REIK Kolubara, v katerem sestavu je tudi Tamnava, bodo letno na tem površinskem kopu pridobili okrog 22

milijonov ton lignita. Do leta 2005 bodo izkopali 500 milijonov ton lignita. Če vzamemo v poštrev, da danes v Jugoslaviji pridobimo letno okrog 37 milijonov ton premoga vseh vrst, lahko šele ugotovimo, kako veliko proizvodnjo bo dajala Tamnava. To bo najrentabilnejši jugoslovanski premogovnik. Na dosedanjih dveh dnevnih kopih Kolubara, je treba za vsako pridobljeno tono premoga odkriti 3 tone jalovine. V Tamnavi pa znaša to razmerje 1 : 0,8, v korist lignita. Povprečna debelina sloja je 20 m. Tamnava je do danes največja investicija v državi, v katero bodo vložili okrog 8 milijard dinarjev. Ta vsota je dvakrat večja od skupnega prihodka REIK Kolubara v preteklem letu, ki zaposluje 7.500 delavcev in ki daje skoraj 1/3 jugoslovanske proizvodnje lignita. Največji del kolubarsko tamnavskega premoga bodo prevzele termoelektrarne Nikola Tesla A in B, Kolubara ter planirana Tamnava z močjo 2.400 MW. Nova termoelektrarna bo 2,5-krat večja od jugoslovanskega dela Djerdapa. Ko bo pričela obratovati ta TE bo dajala okrog 6.700 MW električne energije ali 6,5-krat več kakor Djerdap.

skupina Maribor, KUD Jože Hermanko iz Maribora. Istega dne ob 21. uri so ponazorili na pad na bivšo žandamerijsko postajo in rudniško stražo pri rudniški menzi v Toplicah.

Na dan občinskega praznika 9. avgusta je bilo ob 8. uri zborovanje pred upravnim poslopjem novozgrajene tovarne plinobetona Siporex v Kisovcu. Ob tej priliki je bila tovarna tudi slavnostno odprta, čeravno že nekaj mesecev proizvodnja teče normalno. Isti dan ob 10. uri so pričeli s posebnim slavljem z deli na novi avtobusni postaji v Zagorju pri bivšem mlinu in skladišču Merx. Pol ure kasneje je bil promenadni koncert Delavskega pihalnega orkestra iz Zagorja in ploščadi pred Delavskim domom. Ob 11. uri pa je bilo slavnostno zasedanje zborov skupščine občine Zagorje, zborov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in delegatov TOZD in krajevnih skupnosti. Potekala je v gledališki dvorani Delavskega doma v Zagorju. Popoldan je bila v Zagorju nogometna tekma med NK Olimpija in NK Zagorje. V večernih urah pa so organizirali v Mlinšah nogometni turnir v malem nogometu.

V soboto, 13. avgusta je bil v dopoldanskih urah organiziran meddruštveni šahovski turnir v planinskem domu na Zasavski gori, na katerem so sodelovale ekipe iz Zasavja in Posavja. Tega dne so bili ob 10.30 slavnostno odprti novi prostori Ljubljanske banke, podružnice Trbovlje — izpostave Zagorje, ob 15. uri pa je bil nogometni turnir veteranov na zagorskem igrišču iz raznih slovenskih krajev.

V nedeljo, 14. avgusta je potekalo nadaljevanje šahovskega turnirja na Zasavski gori, istočasno pa je potekal na kegljišču PD Proletarec v Zagorju tradicionalni kegljaški turnir, ob sodelovanju športnih društev iz Črnomlja, Kočevja, Domžal, Ljubljane, Hrastnika, Trbovelj in Zagorja.

V soboto, dne 20. avgusta so ob 9. uri slavnostno odprli nove učne delavnice Centra stro-

Zagorjani so praznovali

Občani občine Zagorje so praznovali svoj letošnji občinski praznik dne 9. avgusta, o čemer smo poročali že v prejšnji številki našega glasila. Program prireditvev letošnjega praznovanja občinskega praznika je bil zelo pester. Naj ob tej priliki naštejemo najpomembnejše prireditve, ki so potekale ob letošnjem občinskem prazniku.

6. avgusta je potekal v popoldanskih urah nogometni turnir v malem nogometu, in sicer v Mlinšah. Nastopala je vrsta domačih nogometašev v raznih ekipah, med katerimi je bil tu-

di nogometni klub NK Freienbach iz Švice. Istočasno je potekal na igrišču NK Zagorje nastop službenih psov iz Ljubljane.

V nedeljo, 7. avgusta pa je v dopoldanskih urah potekal nogometni turnir na igrišču v Zagorju, s katerim so nadaljevali še v popoldanskem času.

Naslednji dan, 8. avgusta je bila v Mlinšah nogometna tekma med švicarskim moštvom in Mlinšami, ob 19.30 pa je bila na rokometnem igrišču Partizana v Zagorju svečana akademija, na kateri je nastopila folklorna

kovnih šol v Zagorju, v Toplicah, popoldan je bila pri stanovaljski stolpnici v Zagorju gasilska vaja gasilskih enot iz Zagorja, Kotredeža, Lok in Izlak, nato je bila slavnostna seja gasilskega društva Zagorje ob Savi v novozgrajenem domu Ljudske obrambe v Zagorju, ob 19. uri pa je vnovič nastopil Delavski pihalni orkester iz Zagorja s slavnostnim koncertom pred domom Ljudske obrambe v Zagorju.

Zadnji prireditvi, ki sta potekali v počastitev letošnjega občinskega praznika v Zagorju pa sta bili 21. avgusta ob 9.30, parada in mimohod enot teritorialne obrambe, civilne zaščite, narodne zaščite, milice in požarne obrambe, po Cesti zmage mimo spomenika Revolucije na prireditveni prostor pred domom Ljudske obrambe. Ob 10.30 je bilo slavnostno zborovanje pred novozgrajenim domom Ljudske obrambe. Povezano je bilo s kulturnim progra-

mom in slavnostno otvoritvijo novozgrajenega doma Ljudske obrambe.

Program letošnjih prireditev je bil izredno pester in bogat. Bogat pa tudi po dosežkih, ki so jih dosegli občani Zagorja oziroma njihove temeljne in druge organizacije z otvoritvijo gospodarskih in družbenih objektov. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli na tako imenitni počastitvi letošnjega občinskega praznika in hkrati napredku zagorske občine, čestitamo!

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

KOKS IZ NOVE KOKSARNE V BAKRU

Pred leti je potekala dolgotrajna razprava med slovenskimi in hrvatskimi železarnami na eni strani ter s koksarno v Lukovcu — BIH, na drugi strani, zaradi dobav koksa za potrebe železarn, z upoštevanjem potrebnih količin, dobavnih rokov in dogovorjenih cen. Ker ti partnerji niso našli skupnega jezika so se železarji iz Slovenije in Hrvatske odločili, da zgrade novo koksarno, ki bi zadovoljevala dodatne oziroma povečane potrebe po koksu.

Zavoljo tega so že pred leti pričeli z gradnjo nove koksarne v Bakru. Vse kaže, da bo koksarna dograjena koncem tega leta. Kljub temu, da gradnja kasni za štiri mesece, zaradi zakasnelih dobav opreme iz Italije, bodo vse naprave do konca tega leta nared. Koksarna bo letno proizvedla 850.000 ton koksa, in sicer v eni bateriji s 150 zaposlenimi. Nova koksarna bo zelo razbremenila našo devizno blagajno. V naslednjih letih imajo v načrtu, da bodo zgradili še drugo baterijo z enako zmogljivostjo. Na ta način bi nova koksarna zadovoljila potrebe vseh železarn v naši državi. Značilnost tega objekta je, da bo imel pod morjem transportni predor premera

3,5 m in dolžine 400 metrov za transport premoga iz luke za razsute tovore na drugi strani Bakarskega zaliva.

AVSTRIJSKA PORABA ENERGIJE

V zadnjih 15 letih se je situacija v avstrijski energetiki zelo poslabšala. Udeležba domačih virov energije se je zaradi rastoče porabe zmanjšala za okoli 2/3 v letu 1960, na 1/3 v letošnjem letu. Po podatkih njihovega instituta za gospodarska gibanja pa pričakujejo, da se bo v letu 1980 udeležba njihovih lastnih virov energije zmanjšala na okoli 1/3 od potrebne količine. Poraba energije se je podvojila od 15,3 milijone ton ekvivalentnega premoga v letu 1960, na okoli 31 milijonov ton v letu 1976. Po drugi strani pa so bile rezerve domačih fosilnih goriv (premog, nafta, plin) napram pričakovanju mnogo manjše. K poslabšanju situacije je v dobršni meri vplivala tudi naftna kriza v letu 1973. Proizvodnja premoga je znašala v letu 1975 5.444.000 ton, zemeljskega plina 5.160.000 ton in nafte 15.331.000 ton, preračunano na ekvivalent premoga.

PROIZVODNJA PREMOGA V EGS

Celokupna proizvodnja premoga v državah Evropske gospo-

darske skupnosti je znašala v letošnjem I. polletju skupno 123.030.000 ton, kar je 2,6 % manj v primerjavi s I. polletjem lanskega leta.

PREMOG — NAFTA

Ekonomska misija Organizacije združenih narodov za Evropo, je pred kratkim ugotovila, da se bo v naslednjih letih v državah Evrope in Severne Amerike povečala proizvodnja premoga; kljub temu pa premog še vedno po njihovem mnenju ne bo v celoti nastopil kot zamenjava za nafto, zemeljski plin ali nuklearno energijo. Po tej študiji bo naraščala poraba premoga do leta 1985 po 2,8 % in to v področjih Vzhodne in Zahodne Evrope in Severne Amerike. Letna stopnja rasti porabe premoga v državah Zahodne Evrope cenijo v tem obdobju na 1,3 %, v državah Vzhodne Evrope 2,4 % in v Severni Ameriki na 4,2 %.

PORABA PREMOGA, ELEKTRIČNE ENERGIJE IN NAFTE V I. POLLETJU 1977

6-mesečni podatki o gibanju in porabi raznih vrst goriv in energije kažejo, da je v letošnjem I. polletju prenehala stagnacija tudi na tem področju. Polletna proizvodnja premoga

v naši državi se je povečala za 3,9 % v primerjavi s prvim polletjem 1976. Proizvodnja premoga bi bila večja, če bi hidroelektrarne toliko ne obratovale zaradi ugodnega vodostaja. Zavaljo tega je bila manjša poraba premoga za blizu milijon ton. Pričakujemo, da bodo termoelektrarne mnogo več obratovale v II. polletju tega leta.

Tudi porabniki električne energije so z uporabo varčevali, saj so v I. letošnjem polletju povečali porabo le za 5—6 % v primerjavi s I. polletjem 1976. Če bo industrijska proizvodnja v Jugoslaviji v II. polletju naraščala z istim tempom kot v I. polletju, se lahko nadajamo, da bo tudi poraba električne energije temu ustrezno večja.

Poraba nafte in njenih derivatov je neverjetno porasla. Koncem preteklega leta so strokovnjaki ocenili, da bo letos treba uvoziti največ 8,313.000 ton surove nafte, poleg 3,9 milijona ton surove nafte iz domačih virov. Ti podatki pa več ne drže, saj so se pojavile zahteve že sedaj za dodaten uvoz surove nafte. Če bo ta zahteva realizirana bodo letošnji izdatki za uvoženo energijo neprimerno večji.

REZERVE PREMOGA ZA ČETRT STOLETJA

Rudarji Istrskih premogovnikov Raša so dosedanje nahajališče črnega premoga v Labinu v glavnem izkopali oziroma izčrpali, zato so se usmerili na nova revirja Tupljak in Ripenda, kjer je na razpolago 13 milijonov ton črnega premoga, kar bo dovolj za nadaljnjo 25-letno eksploatacijo. Specialna ekipa stotih rudarjev je doslej izkopala preko 6 km dolg rov do novega nahajališča premoga. Preostaja jim pa še okoli 13 km. Z eksploatacijo bodo pričeli v letu 1982 in bo znašala letna proizvodnja okoli 500.000 ton. Takrat bo začela z delom tudi nova termoelektrarna Pločin II. Premog iz novih nahajališč bo namenjen izključno za termoelektrarno. Skupna investicija bo znašala do leta 1982 okoli 550.000.000 dinarjev.

ENERGIJA VETRA — VELIK ENERGETSKI POTENCIAL

Dobitnik Nobelove nagrade za fiziko, britanec Martin Ryle, je velik zagovornik in utemeljitelj dolgoročnega programa eksploatacije energije vetra. Njegove raziskave v Veliki Britaniji je objavil v publikaciji »Nature«. V njej dokazuje, da je energija vetra med najcenejšimi energijami in da predstavlja velik prispevek k reševanju energetskega problema v naslednjih 12—15 letih. Fosilna goriva sedaj pokrivajo v glavnem potrebe po energiji v njihovi državi, vendar jih je lahko uskladiščiti. Znanstvenik daje prednost izgradnji elektrarne s turbinami na veter z močjo do 1 MW. Prihodnost bo pokazala, če bo možno njegove ugotovitve tudi v praksi uporabiti.

NOVA SVETOVNA AGENCIJA ZA ENERGIJO

Predsednik švedske vlade je predlagal, da bi ustanovili novo agencijo Organizacije združenih narodov za globalne konzultacije o energiji in dogovore med proizvajalci in porabniki nafte. O tem je seznanil države članice OPEC, švedske poslovne kroge in predstavnike vodilnih mednarodnih družb za nafto.

PROIZVODNJA LIGNITA NA POLJSKEM

Na Poljskem dobe trenutno okoli 30 % električne energije proizvedene iz termoelektrarn na lignit. Stroški pridobivanja tone lignita so za 45 % nižji od stroškov za 1 tona črnega premoga. Največji rudnik lignita na Poljskem je Turow, ki leži blizu meje NDR in Čehoslovaške. Letošnja proizvodnja lignita iz tega rudnika bo znašala okoli 24 milijonov ton. Sicer pa znaša letna proizvodnja lignita na Poljskem okoli 40 milijonov ton.

NOV PREMGOVNIK NA MADŽARSKEM

Na Madžarskem bodo v okrožju Bicske kmalu odprli nov premogovnik s štirimi kopi, iz katerih nameravajo pridobiti 8,8

milijonov ton premoga letno, v glavnem za potrebe elektrogospodarstva. Skupne investicije za odpiranje novega premogovnika cenijo na 25 milijard forintov.

ZAKAJ NI PREMOG CENEJŠI?

Radi bi, da bi bil premog konkurenčen napram drugim virom energije. Razumljivo je, če se bodo cene pomembneje povečevale tudi v nalsednjih letih, da ni nobene verjetnosti, da bi si premog pridobil primat v porabi posameznih vrst energije. Tudi v najnovejših razpravah o politiki cen je navzoča težnja, da bi ocenjevali lignit, rjavi in črni premog na temelju primerjav z vodno energijo, to je surovo nafto oziroma mazutom. Logičnejše bi bilo, da bi premog služil kot temelj za oblikovanje cen ostalih virov energije, za kar pa je malo izglede. Dosedanji kupci premoga se vse pogostejše navajajo na druge vires energije in obračajo premoguhrbet, z izjemo elektrogospodarstva. To kaže tudi računica. Kupci trde, da je enostavnejša manipulacija s tekočimi gorivi in da imajo včasih prednost tudi iz tehničnih in tehnoloških ozirov. Poleg tega trde, da na jesen in pozimi ni dovolj premoga, kar je posledica nezadostno razvitih proizvodnih zmogljivosti. V letih 1966 do leta 1973 so premog skorajda odpisali kot vir energije, zaradi nizkih cen nafte in njenih derivatov ter praktično še danes premog kot klasično gorivo ni dobil ustreznega mesta v energetski bilanci naše države, predvsem s stališča razvojne politike in proizvodne orientacije.

Podatki kažejo, da je bilo v letu 1976 na površinskih kopih pridobljenih 20 milijonov 200 tisoč ton premoga, iz jamskih odkopov pa 16,545.000 ton, kar kaže da klasičnemu rudarjenju, to je s pridobivanjem v jami, še ni odzvonilo. Tudi lignit v REK Velenje pridobivajo v jami, v Titovih rudnikih Kreka-Banoviči pa so pred nedavnim pričeli pridobivati rjavi premog na površini. Površinski kopi so dali

preteklo leto 55 %, jamski kopi pa 45 % vseh proizvedenih količin v naši državi. Vendar je premog naše največje energetske bogastvo. Tega bogastva pa ne morejo rudniki pridobivati v celoti z lastnimi investicijskimi vlaganji, pač pa bi bilo treba najti druge možnosti za razvoj in odpiranje, pri čemer mislimo predvsem na kredite pod ugodnejšimi pogoji, daljše obdobje plačilne roke, nižjo obrestno mero, zmanjšanje zakonskih in pogodbenih obveznosti itd. To je le nekaj kar bi omogočilo, da bi bil premog cenejši in dostopnejši kupcu. Konkurenčnost je namreč predpogoj, da bi sprejeto energetske politiko naše države, ki temelji na domačih zalogah in virih energije, postala dejansko tudi stvarnost.

V GRADNJI JE TERMoeLEKTRARNA GACKO

Termoelektrarna Gacko bo imela moč 300 MW in je prva s to močjo v Bosni in Hercegovini. Dela potekajo po načrtu in računajo, da bodo s proizvodnjo pričeli septembra 1980. Po zgraditvi bo objekt zaposloval okoli 600 delavcev. V njej bo montirano okoli 50 % domače opreme, medtem ko so 21.000 ton opreme uvozili iz Sovjetske zveze.

POLJSKA — VELIK IZVOZNIK PREMOMA

Po podatkih iz poljskih virov, bo Poljska skupno z ZDA še dolgo največji svetovni izvoznik premoga, posebno na tržišča držav v Zahodni Evropi. Po nekaterih ocenah bo v letu 1985 proizvodnja premoga na Poljskem večja od lastnih potreb za 50 milijonov ton; ZDA pa ceni, da bo imela v prihodnjem letu 130 milijonov ton presežkov namenjenih za izvoz. Poljska bo v letu 1985 v države članice SEV izvozila 30 milijonov ton premoga, od tega 10 milijonov ton v SSSR. Računajo, da bo znašala v letu 1980 na Poljskem proizvodnja premoga 211 milijonov ton premoga. Ob sedanjem naraščanju stopnje produktivnosti, to je 2,5 % letno, bo do

leta 2000 proizvodnja premoga znašala okoli 300 milijonov ton. Rezerve premoga na Poljskem cenijo na 140 milijard ton.

VEČJA UDELEŽBA PREMOMA NA JAPONSKEM

Japonska vlada zatrjuje, da bo do leta 1985 naglo povečala uvoz premoga, da bi s tem zagotovila alternativni vir energije — nafti. Z uvozom nafte Japonska trenutno zadovoljuje okoli 75 % porabljene energije v državi. Z najnovejšim načrtom za povečanje uvoza premoga bo v glavnem povečan uvoz premoga za potrebe proizvodnje električne energije in za toplotne, medtem ko bodo uvoz premoga za koksanje nekoliko zmanjšali. V primeru, če uvoza premoga do leta 1980 ne bodo povečali, lahko pride do pomanjkanja električne energije. Premog smatrajo za najprimernejši energetski vir, ki lahko zamenja nafto. Računajo, da bo v naslednjem desetletju nafte čedalje bolj primanjkovalo. Sicer pa tudi gradnja nuklearnih elektrarn ne poteka s tako hitrostjo kot so pričakovali. Japonska je v preteklem letu uvozila 58,3 milijona ton premoga za koksanje. Uvozila ga je v glavnem iz Avstralije, ZDA, Kanade in SSSR. Domači, to je japonski premogovniki delajo z deficitom. Za proizvodnjo tone premoga porabijo okoli 45 dolarjev. Trenutno na Japonskem še obratuje 35 premogovnikov, iz katerih so preteklo leto pridobili 18,4 milijona ton premoga, kar je precej manj od najvišje povojne proizvodnje premoga, ki je bila dosežena v letu 1953 v višini 46,5 milijona ton.

MOČAN PORAST INVESTICIJ V PREMGOVNIŠTVO EGS

V premogovništvu Evropske gospodarske skupnosti so lani zabeležili 40-% porast vrednosti investicij, od 564,3 milij. obr. enot na 787,8 milij. obr. enot. V letošnjem letu so predvidene investicije za to področje v višini 766,7 milij. obr. enot, od tega bo odpadlo na investicije v zahodnonemškem premogovništvu 273,2 milij. obr. enot.

IZVOZ PREMOMA V AVSTRIJO

V prizadevanju za čimvečjo proizvodnjo ter prodajo svoje ga premoga, so rudarji Kreke oziroma Tuzle podpisali pogodbo o izvozu 100.000 ton premoga iz rudnika Djurdjevik v Avstrijo. Dobavili ga bodo termoelektrarnama v Celovcu in Zeltwegu. Vrednost pogodbenih količin, ki jih bodo izvozili znaša 50 milijonov din.

AVSTRIJSKO ELEKTROGOSPODARSTVO Z NOVIH PROGRAMOM

Avstrijsko elektrogospodarstvo je pred kratkim sprejelo nov koordinirani program izgradnje elektrarn za prihodnjih deset let. Program izhaja iz 5,7 % porasta potrošnje in predvideva izgradnjo hidroelektrarn s kapaciteto 3.500 MW ter termoelektrarn (vključen je tudi delež atomskih central) s 3.200 MW. Leta 1978 bo pričela obratovati prva atomska centrala. Težišče novega programa elektrarn je v maksimalnem koriščenju vodnih sil.

NOVA NAHAJALIŠČA ŽELEZOVE RUDE IN PREMOMA V TURČIJI

V Turčiji so v provinci Adana odkrili nahajališče železove rude, ki jih cenijo na 15 milij. ton visokokvalitetne železove rude, kar krije potrošnjo železarne Iskenderun za dobo 11 let. Pri Cankiri so odkrili nahajališča rjavega premoga, ocenjena na 100 milij. ton, v zahodni Anatoliji pa nahajališča bari, ki ga bo državna holding družba Etibanke predelovala za izvoz.

OGROMNE INVESTICIJE V PREMGOVNIŠTVU ZR NEMČIJE

Rheinische Braunkohlenwerke AG bodo do leta 1990 investirale v razvoj novih kopov rjavega premoga 11 mlrd. DM. S tem je zagotovljena prihodnost premogovništva v ZRN. Samo v novi dnevni kop premoga Hambach bodo investirali 5 mlrd. DM.

NCB SVARI PRED PORASTOM STROŠKOV V PREMOGOVNIŠTVU

National Coal Board poroča, da je suficit britanske premogovne industrije v finančnem letu 1976/77 dosegel 27,2 mil. f.š. Tudi proizvodnja v prvem trimesečju tekočega poslovnega leta je bila rentabilna. NCB, ki zaposluje 240.000 rudarjev, pa svari pred upadanjem produktivnosti, ki se je v enem letu zmanjšala od 45 cwt na rudarja v izmeni na sedanjih 43,6 cwt. Dobiček je bil v poslovnem letu 1976/77 dosežen zaradi posebnih varčevalnih ukrepov, v višini 90 milij. f.š. Najbolj nevaren problem postaja, za prihodnje zimsko obdobje, ko ne bodo mogli dobaviti pravočasno premoga posameznim naročnikom.

NOVI NAČRTI EGS ZA DOLGOROČNO ENERGETSKO PRESKRBO

Konec julija je komisija Evropske gospodarske skupnosti objavila nov plan dolgoročne energetske preskrbe v EGS. Odvisnost od uvoza energije naj bi se do leta 1985 znižala za 50 %. Istočasno naj bi se znižal tudi delež nafte pri porabi energije. Cilj za leto 1985 je uvoz nafte v maksimalni višini 500 milij. ton oziroma 10 milij. sodov dnevno. Ta količina predstavlja osnovo za energetska politika EGS. Po mnenju komisije je razvoj hitrooplojevalnih reaktorjev nujen sestavni del bodoče energetske preskrbe. Do leta 1985 naj bi delež atomske energije pri primarni energetski potrošnji dosegel 10 %. Ker zaloge urana niso neizčrpane, ter so države EGS 80 % odvisne od uvoza, naj bi s pomočjo ponovne obogatitve dosegli optimalno koriščenje. V hitrooplojevalnih reaktorjih pa se lahko pridobi iz urana najmanj 60-krat več energije kot v termičnih reaktorjih. Iz 5000 ton urana se v oplojevalnih reaktorjih pridobi toliko energije, kot iz celotnih naftnih rezerv Severnega morja.

REKORDNE ZALOGE PREMOGA V ZR NEMČIJI

Zaloge premoga iz koksa so v ZRN prvič presegle 30 milij. ton. Iz statistike Essner Kohlenwirtschaft e. V. povzemamo, da so zaloge, ki so v prvem polletju 1976 dosegle 21,9 mil. ton, porasle konec prvega polletja 1977 na 30,1 milij. ton.

RUHRKOHLE AG ZNIŽALA DELEŽ V ZAHODNONEMŠKI PROIZVODNJI PREMOGA

Lani je Ruhrkohle AG v 29 kopih, 21 koksarnah in 1 tovarni briketov pri 140.658 zaposlenih, zabeležila proizvodnjo 67 milij. ton premoga, 19,2 milij. ton koksa in 600.000 ton briketov. Pri prodaji 47,7 milij. ton premoga in briketov je odpadlo 16,9 milij. ton na jeklarsko industrijo, 26,7 milij. ton na termoelektrarne in 4,1 milij. ton na ostale odjemalce. Od celotne prodaje 15,3 milij. ton koksa je znašal delež jeklarske industrije 11,9 milij. ostalih odjemalcev pa 3,4 milij. V primerjavi s predhodnim letom se je proizvodnja premoga znižala za 2,9 milij. ton, delež Ruhrkohle AG v celotni zahodnonemški proizvodnji premoga pa se je znižal od 76 na 75 %, delež v proizvodnji premoga v EGS pa je ostal na nespremenjeni ravni 27 %.

PROIZVODNJA IN PRODAJA PREMOGA V EGS

V državah članicah Evropske gospodarske skupnosti se zaradi neznatnega povečanja letošnje proizvodnje premoga, nadaljuje stagnacija proizvodnje premoga v letošnjem letu. Vzrokov za to stagnacijo je več, v glavnem pa izvirajo v železarnstvu oziroma črni metalurgiji, ki je bila vedno največji porabnik premoga. Kljub temu pa sodijo, da je situacija nekoliko boljša kot preteklo leto. Na sedežu EGS menijo, da premog ni v celoti izkoristil prilike, ki se mu je pokazala preteklo leto. Celokupna poraba energije v letu 1976 se je v teh državah povečala za 5 %, delež premoga v skupni porabi pa je zadržal v istih razmerah svoje mesto v višini 20 %, na nafto je preteklo

leto odpadlo okoli 55 % skupne porabe, delež zemeljskega plina pa se giba okrog 17 %. Preteklo leto so največ premoga porabili za proizvodnjo električne energije, sicer pa so vložili v razvoj rudnikov mnogo investicijskih sredstev neglede na zaloge premoga in nadaljevanje uvoza premoga, katerega povečujejo. Prav ta pa mnogo škoduje rudarjem teh držav. Uvoženi premog pa je običajno cenejši od doma pridobljenega premoga v državah članicah te skupnosti. Če bodo s tako politiko nadaljevali, opozarjajo predstavniki premogovnikov, da je to zelo nevarno in da gre direktno v škodo obstoječih zmogljivosti v EGS.

VARČEVANJE Z ENERGIJO V FRANCII

Francoska vlada je sklenila, da bo investirala 1,5 milijard frankov v naslednjem letu za zmanjšanje porabe energije. 2/3 tega zneska bodo stavili na razpolago kot kredit z ustreznimi obrestmi. Nafta bodo uvozili le toliko kolikor so planirali, poleg tega bodo sprejeli več ukrepov za določitev cen nafte, zemeljskemu plinu in električni energiji, da bodo enakomernejše. Prav tako bodo spremenili tudi predpise o cestnini ter obdavčitev avtomobilov glede na njihovo moč. Omenjena je tudi poraba olja za kurjenje v gospodarstvu in gospodinjstvih. Omejitve oziroma obdavčitve bodo tudi pri ogrevanju stanovanj z električno energijo.

O CENAH ENERGIJE

Pred nedavnim je bila v Beogradu seja Sveta gospodarske zbornice Jugoslavije za energetiko. Pojavil se je vnovič dialog o cenah energije. Ta se vleče že dalje časa in vse kaže, da se bo vlekel v nedogled. Vsi vztrajajo na realni vrednosti cen goriva in energije, kar bi bilo po njihovem mnenju najzanesljivejši način, da bi se izognili bumerangu. Vendar je pot do sporazuma polna raznih preprek. Dogovarjanje je, lahko rečemo, maratonsko, saj traja že skoraj pet let. Medtem pa so »gasili«

vprašanje tega aktualnega problema z različnimi vmesnimi intervencijami, medtem ko se izpeljava dokončne in temeljite rešitve odlaga še naprej. Vsaka stran stremi za tem, da bi iz tega izvela kar največ. Pri tem pa uporablja vsaka stran svoje argumente, ki temelje predvsem na bodočem razvoju, neprekinjenem podraževanju reprodukcijskega materiala, izgubah v rafinerijah, premogovnikih, elektrogospodarstvu itd. Spretno se izogibajo v debati vprašanja, zakaj še ni podpisan dogovor o razvoju posameznih vej energetike do leta 1980. Hkrati pa ugotavljajo, da je nemogoče razpravljati o politiki cen, ki je gledano v celoti, brez elementov dolgoročnosti. Brez dvoma debate o sistemu in politiki cen traja že predolgo. Medtem pa uvožena energija počasi vendar zanesljivo dobiva prevladujoč položaj, namesto da bi realizirali proklamirane postavke, ki slone na domačih virih energije. Ni daleč trenutek, ko bomo za uvoz surove nafte potrebovali več kot milijardo dolarjev letno. Medtem pa nove cene goriva in energije »visijo« v zraku in boj za njih ni prenehal.

DVE MILIJARDI DINARJEV ZA ŽIROVSKI VRH

Znano je, da že več let raziskujejo ležišča uranove rude v rudniku urana Žirovski vrh pri Škofji Loki. Do nedavnega so raziskovalna dela opravljale skupine Geološkega zavoda iz Ljubljane ter številni drugi sodelavci različnih institutov ter zavodov. Pred meseci pa je bil ustanovljen rudnik urana Žirovski vrh. Vse kaže, da bo rudnik začel s poizkusno proizvodnjo v prvi polovici leta 1979. Skupne investicije bodo veljale okoli 2 milijardi dinarjev, od tega zneska bo 1,5 milijarde din porabljenih za ureditev rudnika ter za obrat za predelavo rude, s 500 milijoni din pa bodo sodelovali pri izgradnji obrata žveplene kisline v sestavu Cinkarne Celje. Ta del sredstev pa je namenjen tudi za daljnovode, ceste, stanovanja in obratna sredstva itd.

Po dosedanjih podatkih bodo ležišča uranove rude na področju Žirovskega vrha zagotovila oskrbo nuklearne elektrarne Krško s svojo osnovno surovino za 25 let. Investicijski program pa je izdelan na podlagi 15-letne eksploatacije. Če bodo dela potekala v skladu z načrtom, bodo v letu 1979 pridobili že 20.000 ton uranove rude, v letu 1981 pa že 120.000 ton, za tem pa bi v naslednjih letih dosegli letno proizvodnjo po 160.000 ton. Iz vsake tone rude bodo povprečno predvidoma dobili 840 gramov uranovega oksida, ki ga bodo koristili za proizvodnjo goriva za jedrsko elektrarno. Eksploatirali pa bodo tudi rudo tudi do 500 gramov uranovega oksida.

V nekaj vrstah

PRIZNANJE REK ZASAVJE

Industrijsko podjetje za proizvodnjo, montažo in promet jeklenih konstrukcij in opreme, METALNO — Zenica, je ob 25-letnici obstoja delovne organizacije, podelilo priznanje naši delovni organizaciji za dolgotrajno poslovno sodelovanje. Priznanje oz. listino sta podpisala predsednik delavskega sveta delovne organizacije Boško Simić in generalni direktor Alojz Ravnjak, dipl. inž. Za prejetu priznanje, ki so ga sprejeli na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije 11. aprila 1977, se toplo zahvaljujemo!

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA KADROVSKO POLITIKO IN KADROVSKA VPRAŠANJA

Koordinacijski odbor za kadrovske politiko in kadrovska vprašanja pri Medobčinskem svetu SZDL revirskih občin Hrastnik, je skupni posvetovalni in koordinativni organ:

- medobčinskega sveta SZDL revirskih občin;
- revirskega komiteja ZKS;
- medobčinskega sveta Zve-

Posebne pomena je skrb za zaščito okolja. Ta skrb pa terja pomembnejša sredstva, tako da bodo stroški za to vključeni s 25-0% deležem v ceni pridobljene surovine. Zaščito človekovega okolja ima v tem rudniku na skrbi Institut Jožef Štefan iz Ljubljane. Po zaslugi tega instituta bo imel Žirovski vrh kot prvi na svetu zaprt sistem kroženja vode, tako da tehnološke vode ne bodo izlivali v reko Soro. Prav tako veliko skrb posvečajo tudi odlaganju jalovine. Odlagali jo bodo 4 km od rudnika. Poskrbeli bodo tudi za zaščito, da se jalovina ne bi pojavljala v rečnih tokovih. Dno tega jalovišča bo obloženo z nepropustno plastično maso.

ze sindikatov Slovenije revirskih občin;

- medobčinskega sveta ZSMS revirskih občin;
- medobčinskega odbora ZZB NOV revirskih občin;
- predsedstva skupščine skupnosti revirskih občin;
- medobčinskega odbora Gospodarske zbornice revirskih občin.

Koordinacijski odbor sestavljajo predstavniki posameznih naštetih svetov in odborov. Predsednik koordinacijskega odbora je predsednik medobčinskega sveta SZDL revirskih občin. Koordinacijski odbor ima določeno s poslovníkom svoje delovno področje, ki se nanaša na kadrovske politiko in kadrovske vprašanja.

HRASTNIŠKI GODBENIKI V GOSTEH

Dne 14. avgusta je štiričlanska delegacija Rudarske godbe Hrastnik obiskala rudarsko godbo v Bärnbachu — Zgornja Štajerska, Avstrija. Udeležili so se proslave ob 25-letnici obstoja njihove godbe. Z godbo v Bärn-

bachu, v katere sestavu igrajo rudarji in steklarji tamkajšnjega rudnika in steklarne, imajo tesne stike, saj se večkrat medsebojno obiskujejo.

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE HRASTNIK

Delegati skupščine občine Hrastnik so se sestali 18. in 19. 7. tega leta. Obravnavali in sprejeli so analizo o izvajanju srednjeročnega plana razvoja občine Hrastnik za obdobje 1976—1980 v letih 1976 in 1977, pri čemeru so ugotovili, da niso bili doseženi rezultati, ki so bili programirani v srednjeročnem planu v letu 1976 in v prvi polovici leta 1977. Nadalje, da je bil dohodek zaradi zvišane amortizacije in slabših rezultatov dosežen v višini 84,62 % od planiranega. Računajo, da bodo ta izpad nadoknadili predvsem v letu 1978 in dalje, ko bodo v nekaterih delovnih organizacijah že dale svoje rezultate nove investicijske naložbe. Ugotovili so tudi, da osebni dohodki stalno naraščajo in niso v sorazmerju s produktivnostjo dela, ki stagnira. Zvišanje osebnih dohodkov temelji na porastu življenjskih stroškov. Tudi investicijske naložbe niso bile izpeljane po predvidenem programu. Na področju negospodarstva je situacija nekoliko ugodnejša, vendar se bistveno ne razlikuje od stanja v gospodarstvu. Sprejeli so sklep, da mora izvršni svet občine Hrastnik pripraviti ustrezne predloge in ukrepe za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Dali so soglasje k statutu TOZD Zdravstveni dom Hrastnik, s tem da naknadno uskladijo statut s pripombami. Dali so soglasje k temu, da bi bil dr. Jože Toplak imenovan za individualnega poslovnega organa v TOZD Zdravstveni dom Hrastnik.

Pri obravnavanju poročila o delu in ukrepih postaje milice v letu 1976 so ugotovili, da se je tehnična opremljenost postaje v preteklem letu nekoliko izboljšala, ni pa še zadovoljiva zasedba kadrov. Razvidno je, da se je število kaznivih dejanj

zmanjšalo za 19 napram letu 1975. Manjša je bila tudi škoda. Povečale so se tatvine motornih vozil od 5 na 10, in telesne poškodbe od 2 na 11. Število prometnih nesreč je bilo v letu 1976 135, materialna škoda je bila okoli 670.000,— din. Teh nesreč je bilo manj kot leto prej. Pač pa se je povečalo število prometnih prekrškov na 110 v letu 1976 (v letu 1975—96).

Delegati so sprejeli poročilo o delu medobčinskega javnega pravobranilca v Trbovljah za leto 1976, prav tako tudi poročilo o delu občinskega javnega tožilstva Trbovlje v letu 1976, poročilo o delu gozdarske inšpekcije v letu 1976, na koncu pa so dobili delegati ustrezne odgovore na stavljena vprašanja.

MODERNIZACIJA CEST V TRBOVLJAH

Komunala Trbovlje je pričela po naročilu Komunalne skupnosti Trbovlje z modernizacijo dela ceste na relaciji od naselja Žabjek do Gvide in odcep od Gvide preko obratnih prostorov TOZD ESD do priključka na cesto v Šuštarjevi koloniji. Na tem odseku bodo uredili kanalizacijo, vodovod, v septembru pa jo tudi asfaltirali. Skupno bodo modernizirali preko 1 km ceste na tem območju. K temu pride še ureditev cestne razsvet-

ljave. Dela bodo financirali iz sredstev Komunalne skupnosti Trbovlje. Ob tej priliki so ukinili tudi obstoječe tire na Gvidi, ki so prečkali cesto. Pri izvaajanju modernizacije upoštevajo želje naših TOZD s posebnim ozirom na instalacije in naprave, ki obratujejo.

Ko bo cesta modernizirana bo uveden na relaciji Žabjek—Ribnik—Kolonija 1. maja enosmerni promet predvsem za težka vozila.

Komunala je po naročilu Komunalne skupnosti Trbovlje pričela tudi z modernizacijo ceste od obratnih prostorov TOZD Rudnik premoga Trbovlje do naselja Nasipi. Tudi ta del ceste bo asfaltiran. Komunalna skupnost predvideva, da bodo v doglednem času na temelju urbanističnega načrta zgradili cesto obvoznico, ki bi jo uredili preko celotnega naselja Nasipi s priključkom na glavno cesto na Kolodvorski cesti v bližini cestnega križišča pri Sušniku.

LETOŠNJI DAN PLANINCEV BO NA GORIČKEM

Lansko leto so slovenski planinci proslavili svoj dan na Kalu nad Hrastnikom. Letos pa bo dan slovenskih planincev v nedeljo, 11. septembra, v Zgornjih Petrovcih na Goričkem v bližini Murske Sobote. Organizacijo

Društvo invalidov Trbovlje prireja občasno tudi izlete za svoje člane in njihove svojce. 19. junija t.l. so organizirali izlet z dvema avtobusoma v Strunjan. Udeležilo se ga je 95 članov.

(Foto A. Bola)

ima na skrbi Planinsko društvo Mura v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije. Tudi zasavska planinska društva pripravljajo udeležbo svojih članov na tej proslavi.

ASFALT V TURJE

Skupnost krajevnih skupnosti občine Hrastnik je lansko leto sprejela srednjeročni razvojni načrt za obdobje 1976—1980. V skladu s tem razvojnim programom so pričeli posamezne postavke tega načrta tudi uresničevati. Po sprejetem prioritetenem redu so se odločili za etapno modernizacijo 2.370 m dolge ceste Marno—Turje. Predračunska vrednost za modernizacijo te ceste znaša 2.730.000 din; za ureditev te ceste iz solidarnostno zbranih sredstev so se deloma odločili tudi zaradi obiskane planinskega doma na Gorah, sicer pa je močno razvita tudi gradnja vikendov in individualna stanovanjska gradnja. Vsako gospodinjstvo je prispevalo po 500,00 din, lastniki motornih vozila pa po 1.000,00 din, enako tudi lastniki vikendov. Na ta način bodo zbrali 600.000 din, to je toliko kolikor jim je manjkalo. Zemeljska in druga dela so napredovala toliko, da so lahko v drugi polovici avgusta položili asfalt. V Turje in s tem tudi del poti na Gore, od slej po asfaltu.

DELAVSKA ENOTNOST RAZŠIRJA SVOJO DEJAVNOST

Tednik Delavska enotnost — glasilo sindikatov Slovenije, praznuje letos 35-letnico svojega izhajanja. Časopis tiskajo v 40.000 izvodih, radi pa bi dosegli naklado 60.000 izvodov, to je toliko kolikor je v Sloveniji sindikalnih aktivistov. Časopis je predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Že četrto leto izhaja kot priloga VZAJEMNOST — glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, letos pa sta pričeli izhajati še dve prilogi, in sicer Delegatski obveščevalec, ki ga

izdaja Zdravstvena skupnost Slovenije in Sindikalni poročevalec Republiškega sveta sindikatov. Prizadevajo si, da bi po novem letu pričela izhajati Delavska enotnost dvakrat tedensko.

Založba Delavske enotnosti izdaja sindikalno, sociološko in

družboslovno literaturo. V okviru te založbe sodi še servis za izdajanje tovarniških glasil ter izdaja zveze kulturnih organizacij Slovenije. V Ljubljani, v Tavčarjevi ulici 5, so odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo originalnih slik slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov.

V ŠOŠTANJU KMALU NOVA TERMoeLEKTRARNA

TOZD Termoelektrarna Šoštanj, ki deluje v okviru Rudarsko elektroenergetskega kombi-ta Velenje, že od februarja 1975 gradi novo Termoelektrarno Šoštanj IV. Dela na tem bloku gredo k koncu. Večino gradbenih del so opravili že jeseni preteklega leta, sedaj pa dokončujejo vse ostale naprave in zunanjo ureditev. Montaža je v končni fazi, zagonske poizkuse pa opravljajo postopoma na posameznih napravah že od decembra 1976 dalje.

V začetku septembra tega leta bodo začeli zagonske preizkuse celotnega novega bloka oz. delovanja kotla in turboagregata. Sredi septembra t.l. pa računajo, da bodo blok prvič poizkusno priključili na daljnovodno omrežje. Po uskladitvi vseh regulacijskih in drugih naprav, bodo začeli z enomesečnim poizkusnim obratovanjem in ko bo to opravljeno bomo lahko rekli, da je elektrarna zgrajena. Zamuda bo praktično zelo majhna, ker so že jeseni leta 1973 določili, da mora biti blok zgrajen do oktobra 1977. Kaže, da bomo koncem tega leta v Sloveniji in Jugoslaviji dobili največjo termoelektrarno.

Novozgrajeni blok bo imel 335 MW instalirane moči (na pragu 308 MW). Računajo na to, da bodo iz tega bloka ogrevali tudi naselja in dobavljali tudi tehnološko toploto za industrijo. Zato se bo ob polni toplotni moči 70 Gcal/tono njegova elektroenergetska moč

zmanjšala na 320 MW oz. na pragu 294 MW.

Na gradbišču nove šoštanjske termoelektrarne je bilo povprečno zaposlenih po 800 delavcev, v Konicah pa tudi 1.400. V okviru zemeljskih del so skopali 117.000 m³ zemlje oziroma jalovine, betona so vgradili 45.000 kubičnih metrov, jeklenih konstrukcij 2.300 ton, vsa oprema pa tehta približno 23.000 ton. Pri postavitvi tega objekta je sodelovala praktično vsa jugoslovanska industrija. Izdelala je 42 % vseh del, kar je v jugoslovan. merilu svojevrsten rekord. TE Šoštanj IV. bo pri 6.000 urah obratovanja na leto lahko proizvedla 1.800.000.000 KWh električne energije, poleg tega pa še 185.000 Gcal toplote. Za to proizvodnjo pa bodo porabili letno okrog 2 milijona ton velenjskega lignita, medtem ko ga prve tri šoštanjske elektrarne porabijo nekaj nad 2 milijona kompletno. Rudarji REK Velenje bodo torej v celoti oskrbovali vse 4 bloke TEŠ, saj bodo letos nakopali 4,5 milijona ton, prihodnje leto pa že 4,7 milijona ton lignita. Na deponiji imajo za novo elektrarno že sedaj pripravljenega pol milijona ton lignita. Novo elektrarno so gradili na ključ, kar je omogočilo tudi veliko udeležbo inozemskega kapitala. Pogodba na ključ pomeni odgovornost glavnega dobavitelja za celotno izgradnjo objekta do konca enomesečnega pogodbenega poizkusa ob-

ratovanja. Dobavitelj na ključ je bil zahodnonemški-švicarski konzorcij KWU — Sulzer. Prvotna predračunska vrednost novega bloka je bila ocenjena na blizu 3,12 milijard din, od tega približno 1/3 domačih sredstev, ostali del so bila posojila in komercialni krediti. Po vsej verjetnosti bo gradnja stala 3,38 milijard din. Gradnjo je vodila 36-članska investicijska skupina.

V TEŠ IV bo zaposlenih 140 delavcev, od tega 60 pogonskega osebja in 80 vzdrževalcev naprav. Vsi ti so se priučevali za delo na novem bloku deloma v Šoštanju, deloma pa v ZR Nemčiji. Vsi štirje bloki Termoelek-

trarne Šoštanj bodo premogli skupno 745 MW moči, kar je izredno pomembna zmogljivost. Take moči namreč nimajo danes vse druge slovenske termoelektrarne in hidroelektrarne skupaj. Po vsej verjetnosti bodo s tem končali nadaljnjo gradnjo termoelektrarn v Šoštanju oziroma v Velenju, ker ima končno tudi lignit v Velenju svoje meje glede na zaloge.

Obeta se nam torej pomemben vir električne energije, s tem pa bo tudi dana garancija, da bomo letošnjo zimo in prihodnje zime imeli v naših domovih luč, v tovarnah pa bodo normalno tekli stroji.

Tovarištvo v planinah

V zadnjem času pogosto bremo v dnevnem in tedenskem časopisu ter slišimo v radiu in na televiziji, da se število nesreč, ki se dogode izletnikom v planinskem in gorskem svetu, povečuje. Žal nam je za slehernega, ki se mu karkoli pripeti na izletu ali plezalni turi, saj je s tem prizadet posameznik sam, pa tudi svojci, delovna organizacija in družba.

Častni kodeks slovenskih planincev vsebuje tudi določila o tovariški pomoči, ki je nadvse nujna in potrebna v planinskem oziroma gorskem svetu. Naj naštejemo nekaj najpomembnejših določil o tem iz omenjenega kodeksa.

Važna je iskrena, nesebična tovariška pomoč:

— z nasveti in opozorili izkušenih neizkušenim ali nepredvidnim planincem o pravilni hoji, počitku, prehrani, oblačilu, rekvizitih, orientaciji, nevarnostih, o ravnanju v nesrečah in tako dalje;

— neposredna pomoč utrujenim, izčrpanim, ogroženim, poškodovanim zlasti hitra pomoč v nesrečah. Ta dolžnost ne zadene samo članov gorske reše-

valne službe (GRS), temveč moralno zavezuje slehernega planinca. Vsakdo naj po svojih močeh, po svojem najboljšem znanju in z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, pomaga sočloveku v stiski. Pomoč naj bo pristrčna, nesebična, humana, ohrabrujoča, samo po sebi umevna tovariška dolžnost, ki nikdar ne zahteva plačila, pomeni pa pravo človeško toplino in moralno oporo. Prizadeti ne sme imeti občutka da pomagamo z nejevoljo, prisiljeno ali zgolj iz dolžnosti ali celo za plačilo;

— posebno pomembna je pomoč, ki jo mora dati gorska reševalna služba (GRS) v primeru planinskih nesreč. Prej omenjene splošne dolžnosti tovarištva imajo tu še posebno kvaliteto. Od gorskega reševalca, ki se je prostovoljno izrecno zavezal in usposobil za tako pomoč, se upravičeno pričakuje, da bo takoj brez obotavljanja in z vso zavestostjo sledil prvemu klicu na pomoč ter s polnim čutom odgovornosti opravil svojo plemenito nalogo.

Moralni lik gorskega reševalca, ki se je izoblikoval v trdi reševalni praksi v 60 letih, mo-

ra vedno biti svetel zgled najplemenitejših planincev.

Sprejemanje pomoči

Dolžnost vsakega planinca je, da hodi po gorah previdno, pripravljen in primerno opremljen. To mu nalaga odgovornost do samega sebe in tovariška dolžnost do drugih. Tako bo redkeje potreboval pomoč in toliko lažje bo pomagal drugim.

Planinec naj si v stiski predvsem sam pomaga. Na pomoč kliče le tedaj in samo toliko, če si sam ne more pomagati. Pomoč sprejema z vso obzirnostjo. Pri svojih močeh sodeluje in olajša prizadevanja tistih, ki hito na pomoč.

Ohraniti mirno kri v vsakem položaju, brez panike in zmede. Nevredno planinca je, če postavlja pretirane zahteve, če se ne obvlada, zlasti še, če s svojim obnašanjem neugodno vpliva na druge prizadete.

Nagrada za pomoč

Kdor pomaga, ima najlepšo nagrado v zavesti, da je opravil svojo človeško dolžnost. S tako zavestjo tudi sprejema zahvalo. Ni pa prav, če se sam hvali ali celo precenjuje svoje zasluge. Zlasti ne sme sprejemati (večjega) priznanja na rovaš drugih pomagavcev. Grobo bi kršil načela planinske etike, kdor bi sprejel ali celo zahteval za pomoč ali od prizadetega nagrado.

Planinec, ki je bil deležen pomoči, je dolžan, da se pomagalcu na primeren način iskreno zahvali.

Pozdrav

Lep je planinski običaj, da se planinci med seboj pozdravljajo. To je vidno znamenje planinskega tovarištva in spoštovanja prvobitnih običajev.

Pozdrav naj bo kulturn, vljuden, po možnosti pristrčen. Ni lepo, če čakaš na pozdrav. Mlajši pozdravljajo starejšega, moški žensko. Lepo je, če tisti, ki gredo na turo, pozdravljajo tiste, ki se s ture že vračajo. S tem jim dajo priznanje za že opravljeni planinski vzpon.

Nevljudno in netovariško je, če jemlješ pozdrav zviška ali če sploh ne odzdravljaš.

Franci PRINC

3 krat dolina po naše

1. Moja dulina
je douga pa prašna
umes se pa tudi
kej lepga dubi
Tuki spoznate
grozn borbene
žejne, vesele
pa pridne ludi.

Tist ku kolm kople
se mu prav rudar
tist ku hiše zida
se mu prav zidar
tist ku žvino kole
se mu prav mesar
tist ku vse odira
se mu prav štrcnar.

Če cementa zmanjka
kriv je cementar
če draži se kolm
uržah je rudar
če pa dnar nas tare
pravjo ne ga srat
saj se z vsem je strinju
Janez delegat.

Prah nas je razfajfu
pa smo se zmenil
u Evrop najvišji
raufenk smo zgradil.

Zdaj ne žremo praha
vsega čist sami
ga pošilamo po svet
za vse ludi.

2. Sonce čez Žreblju hrib pleza
našo dolino budi
naroda poune so ceste
vsem se na šiht mudi.

Eden jo maha tja v jamo
drugem se v strojno mudi
največ se pelje jih z autom
da se zaštopajo čist vse poti.

Štandar visoko kotira
zanj se bori vsak obrat
samoprispevek regira,
samouprava in delegat.

Sonce za Šicperk zaide
tja proti Ljubljani se seli
jutri pa znova k nam pride
da spet dolino zbudi.

3. Za barako jo je čaku
cel večer do polnoči
klinc te gleda si je mislu
kolk je boljših kuker ti.

Nikol več ga ne bo nasrala
da bi jo čaku cel večer
raj keglat gre u Rudarja
v rit pa vrže dober pir.

Enkrat ga je spet zagrabil
fajno žensko je spoznou
te pa ni bilo treba čakati
nič več z rok ji ni ušou.

Ta ga vzela je za deca
zlo lepo z njim ravna,
vsak dan fasat gre u dolino
on pa čaka jo doma.

Zgodovinska in kulturna pridobitev za Hrastnik

Letos je bila na dan rudarjev in občinskega praznika v Hrastniku odprta muzejska zbirka, ki prikazuje nekatere tisočletne zgodovinske podatke in predmete iz okolice Hrastnika, kakor tudi razvoj industrije v prejšnjem in tekočem stoletju.

V posebnem oddelku je prikazana in dokumentirana osvobodilna borba Hrastničanov v letih 1941—1945.

Muzejska zbirka je redno odprta vsako sredo od 16. do 18. ure v bivši šoli Ivana Cankarja.

Skupina 15 do 20 ljudi si lahko ogleda muzej tudi izven tega časa, s tem da to javijo predhodno dan prej na Kulturno skupnost Hrastnik.

Po izjavah dosedanjih obiskovalcev je zbirka vredna ogleda, saj gledalcu širi obzorje, znanje in kulturo.

Stanko Brečko

KADROVSKE VESTI

V času od 1. julija do 31. julija 1977 ima kadrovski sektor evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

TOZD RUDNIK PREMOGA
HRASTNIK

Sprejeti:

Mihevc Vojteh — učenik, Slipševič Stipan — učenik, Planinc Marko — zunanji delavec, Pavčnik Matej — zunanji delavec, Čehič Feriz — učenik, Pikel Ksenija — tehnični risar, Ikanović Said — učenik, Lovrenović Nikola — učenik, Lovrič Nikola — učenik, Ilić Dragoslav — učenik, Pavčnik Vito — zunanji delavec, Antunović Slobodan — učenik, Marjanović Pejo II — učenik, Merdanović Muhamed — učenik, Klarič Jovo — učenik.

Jože Kuder in Tone Jerin si ogledujeta razsatvo del slikarja Jožeta Horvata-Jakija v galeriji Delavski dom v Trbovljah. Razstava je bila odprta v prvi polovici julija t.l. v počastitev dneva rudarjev in dneva borcev.

Foto A. Bregant

Odšli:

Dolanc Ludvik, kopač — upokojen; Klanjšek Leopold, žagarist — upokojen; Zupančič Bojan, učnik — pren. v času posk. dobe s strani del.; Šentjurs Daniča, vodja rač. pisarne — upokojena; Seničar Ivan, poslovodja el. službe — umrl; Kolar Alojz vozač — samovoljna prekinitev; Ržen Stane, vozač — samovoljna prekinitev; Madžarevič Marko, kopač — samovoljna prekinitev; Sejdinovič Began, kopač — samovoljna prekinitev; Hribar Ernest, učnik — pren. v času posk. dobe s strani del.; Paunovič Zvezdan, učnik — pren. v času posk. dobe s strani del.; Dimač Milutin, učnik — v posk. dobi s strani podj.; Omerhodžič Sead, učnik — v posk. dobi s strani podj.; Skutelj Anton, učnik — v posk. dobi s strani podj.

TOZD RUDNIK PREMOGA TRBOVLJE

Sprejeti:

Zajšek Rudolf — vozač, Strašek Viljem — vozač, Merdanič Hamdija — kopač, Popovič Vasilije — strežaj jam. mehanizacije, Kranjc Andrej — zunanji delavec, Bokal Edbin — jamski vozač.

Odšli:

Brinovec Alojz, kopač — upokojen, Čeperlin Anton, kopač — upokojen; Kralj Jože, kopač — upokojen; Novak Vlado, kopač — upokojen; Poglajen Jože, kopač — upokojen; Strašek Viktor, kopač — upokojen; Turnšek Viktor, kopač — upokojen; Gorišek Alojz, rudarski nadzornik — upokojen; Bajda Ivan, nadzornik žage — upokojen; Kavšek Miha, kopač — upokojen; Košak Ivan, vozač — sporazumna prekinitev; Peklar Franc, kopač — upokojen; Karba Jurij, kopač — sporazumna prekinitev; Koncilja Franc I, nadzornik oddelka — upokojen; Zupan Avgust, vodja risalnice — upokojen; Novak Jože, lampist — upokojen.

TOZD RUDNIK PREMOGA ZAGORJE

Sprejeti:

Lovrač Miroslav — kovinar, Mumelj Bogomir — električar,

Kos Lado — delavec na transportu, Urbanija Miha — električar, Lovrič Tomo — učnik, Lipnjakič Rizah — učnik, Imamović Asim — učnik.

Odšli:

Herle Alojz, kopač — upokojen; Hančič Jože, kopač — upokojen; Končar Karel, kopač — upokojen; Zupanc Anton, spenjalec voz — sporazumna prekinitev; Flere Franc, strojnik jaška — upokojen; Trampuš Anton, ključavničar — sporazumna prekinitev; Ocepek Konrad, kopač — upokojen; Barič Bariša, vozač — samovoljna prekinitev; Imamović Asim, učnik — samovoljna prekinitev; Razpotnik Jernej, vozač — sporazumna prekinitev; Omerović Habid, učnik — samovoljna prekinitev; Kržišnik Ivan, kopač — upokojen; Režun Ivan, kopač — upokojen; Kadič Bekir, učnik — samovoljna prekinitev; Kotar Mirko, vozač — samovoljna prekinitev.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Sprejeti:

Pintarič Hermina — odpremnik premoga, Sotenšek Danilo — zbiralec premoga, Hanžič Vekoslav — pom. delavec.

Odšli:

Dolanc Ivan, strojnik premikalnega odra — upokojen; Češnovar Jože, kovač — sporazumna prekinitev; Levičar Ivan, strojnik jaška — upokojen.

TOZD TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Sprejeti:

Češnovar Jože — kovač, Smrekar Danica — kuharica, Bebar Franc — pom. delavec, Hribar Majda — ekonomski tehnik, Bokal Anton — pom. delavec.

Odšli:

Ceglar Viljem I, ključavničar — upokojen; Kuder Jože, varnostni inž. — upokojen; Hostnik Alojz, pomoč. mojstra — upokojen; Cirar Albin, pomoč. mojstra — upokojen; Hauptman Kristina, telefonistka — upokojena; Školjc Marija, vzorčevalka — upokojena.

TOZD RUDARSKO GRADBENA DEJAVNOST

Sprejeti:

Derenčič Milan — učnik, Ramšak Danilo — tehnični risar, Mikoš Boris — učnik, Sotošek Drago — učnik.

Odšli:

Pungaršek Jože, kopač — upokojen; Prosenc Franc, kopač — upokojen; Forte Rado, rudarski nadzornik — upokojen; Antonijević Vukosav, kop. pomočnik — sporazumna prekinitev; Softič Fehrad, vozač — sporazumna prekinitev; Dinič Hranislav, kopač — sporazumna prekinitev; Golob Rajko, vozač — samovoljna prekinitev; Djordjevič Dragiša, vozač — sporazumna prekinitev; Lebar Zvone, kopač — samovoljna prekinitev.

TOZD ELEKTROSTROJNE DELAVNICE

Sprejeti:

Pust Boštjan — pom. delavec, Plevnik Branko — voznik viličarja.

Odšli:

Ferlič Juro, pom. delavec — sporazumna prekinitev.

TOZD GRAMAT

Sprejeti:

Vajdič Dušan — pomožni operkar.

Odšli:

Podlesnik Kristina, opekarski delavec — sporazumna prekinitev.

TOZD AVTOPREVOZ

»ZASAVJE«

Sprejeti:

Vrtačnik Marjan — voznik tovornjaka.

TOZD RUDARSKI ŠOLSKI CENTER

Sprejeti:

Lovše Guido — električar, Pikš Bogo — kovinar.

Odšli:

Uršič Albert, instruktor rud. vajencev — upokojen.

DS SKUPNIH SLUŽB

Sprejeti:

Kukovič Roman — operater vhodnih podatkov, Zmrzlak Silva — oskrbnica počitniškega

doma na Partizanskem vrhu, Florjanc Miro — strojni inženir, Kalan Zora, dipl. inž. kemije.

Odšli:

Turnšek Roman, ekonomski tehnik, vodja finančnega sektorja — upokojen; Kržišnik Ernest, rud. nadzornik — upokojen; Kastelic Albert, upravnik doma v Crikvenici — sporazumna prekinitev; Koritnik Marica, oskrbnica počitniškega doma na Partizanskem vrhu — sporazumna prekinitev.

Ljuba Poznič

Humor in anekdote

Zadnjič je potožila novopečena gospodinja:

»Zdaj pa res vse pokvarjeno prodajajo; nov hladilnik imam že tri dni štekan, pa je še sedaj vse zmrznjeno v njem«.

»To še ni nič«, pravi sosed, »tudi jaz sem kupil ženi frižidar, pa še kar naprej na roke pere«!

»Oh«, je dejala soseda, »jaz imam pa pralni stroj na dva programa, pa na drugem še niti enkato nismo slike dobili«.

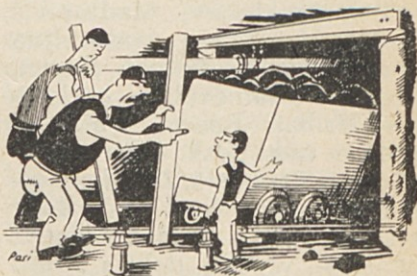
V Ljubljani pri Šestici smo pili in jedli golaž. Pri sosednji mizi se je neki starejši ženkli zlomila proteza v ustih. Vsa nesrečna je zajokala in kazala zlomljeno protezo. Sosed za mizo pa je vstal in rekel nesrečni sosed: »Vi tule v žepu imam deset protez, pa jih pomerite, če vam bo katera prav«.

»Oh«, je bila prizadeta vsa srečna in pomerjala proteze, »Ali ste vi zobozdravnik?« »Kje, pa«, je odgovoril sosed, »jaz sem grobar«.

Pred kratkim se je rodil Korlu četrti otrok. »Ta pa ni moj, ga ne priznam!« »Zakaj le? Ni tvoj?«

»Pred kratkim sem bral, da je vsak četrti, ki pride na svet, Kitajec.«

Neka ženska je prišla v lekarno in vprašala: »Ali bi lahko vzeli tisti arzenik nazaj, ki sem ga včeraj kupila pri vas?« »Zakaj ga pa želite vrniti?«, je hotel vedeti apotekar. »Veste, zato ker je mojega moža danes zjutraj avto do smrti povozil«.

»No ja, zdaj ko se je poklalo, boš pa lahko spredaj dvignil!«

Tudi to se zgodi...

Damjan in Janez, znanca iz otroških let, sta se po drugi svetovni vojni zaposlila v jami Kotredež. Delala sta na »numeri«. Janez je imel doma manjšo kmetijo za konjička, Damjan pa se je zapisal rudniški »pleh muziki« in igral trobento.

Ko je prišel Damjan obiskat sodelavca Janeza, je pogovor stekel tudi o godbih na pihala. »Veš, Micka«, je dejal Damjan Janezovi ženi: »Ko bo tvoj umrl, mu bomo prišli zašpilat.«

»O, le pridite,« se hitro znajde Micka, »saj Janez 'plehmusko' najbolj obraja.«

Glasilo ureja uredniški odbor: Hinko Jazbec, Emil Kohne, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič, Metod Malovrh, dipl. inž. rud., Joži Medvešek, Janez Oberžan, Anton Pikš, Anton Šum, Miro Suštar.

Odgovorni urednik: Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Tehnični urednik: Tine Lenarčič.

Naklada 3.200 izvodov. Za člane delovne skupnosti REK Zasavje je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo Srečno izdaja Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje, n. sol. o. — 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Tisk TIKa Trbovlje.

Izgradnja novega socialnega zavoda za upokojence v Trbovljah v Koloniji 1. maja je že pod streho. Pričeli so z vzdavanjem vrat in oken in drugimi gradbenimi in obrtniškimi deli. (Foto A. Bregant)